

Visie op recreatie Sliedrecht

Definitieve rapportage

Colofon

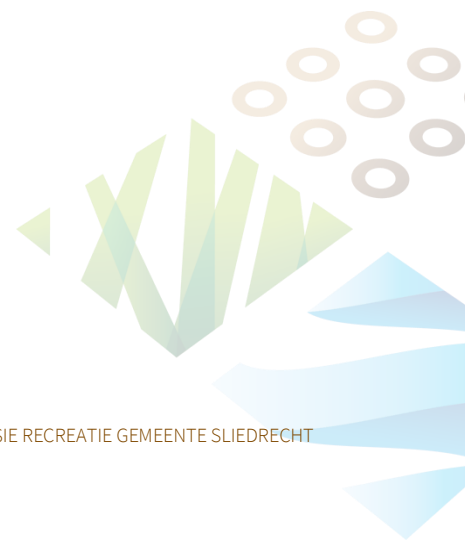
©Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, december 2020

Opdrachtgever Gemeente Sliedrecht,
Dhr. H. (Hilbert) de Jong

Auteurs A. (Annemiek) Riefel
S. (Sanne) Meekes

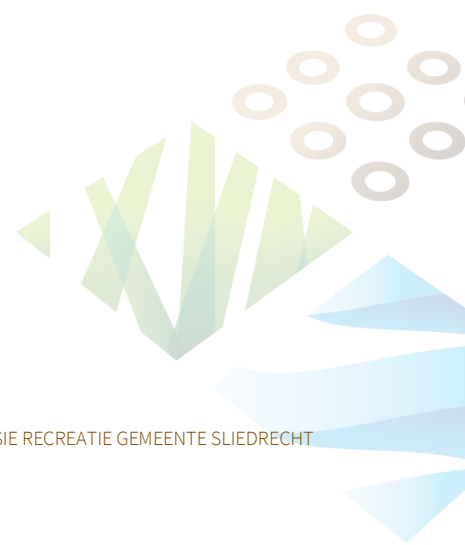
Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd
OWICE Arnhem
Jansbuitensingel 30
6811 AE Arnhem
T 06-15640284
e-mail: riefel@ruimteenvrijetijd.nl
www.ruimteenvrijetijd.nl

Beeldmateriaal Beeldbank gemeente Sliedrecht, eigen archief en Pixabay

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Kernkwaliteiten en uitgangspunten.....	5
1.3	Totstandkoming visie en leeswijzer.....	5
2	Huidige situatie: Sliedrecht in beeld.....	6
2.1	Het DNA.....	6
2.2	Recreatie en toerisme in Sliedrecht.....	7
2.3	Profiel inwoners en bezoekers.....	11
2.4	Trends en ontwikkelingen.....	14
3	Huidige situatie: SWOT-analyse.....	17
3.1	De sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen.....	18
3.2	Confrontatiematrix.....	21
4	Gewenste situatie: ambitie en doelen.....	22
5	Gewenste situatie: wensen van inwoners.....	25
6	Speerpunten voor beleid.....	29
	Speerpunt 1: Het verbeteren van de beleefbaarheid van Sliedrecht.....	30
	Speerpunt 2: Het verbeteren van de algehele uitstraling van Sliedrecht.....	33
	Speerpunt 3: Het verbeteren van de zichtbaarheid.....	35
	Speerpunt 4: Samenwerking omliggende gemeenten verbeteren.....	36
7	Recreatiemogelijkheden per deelgebied.....	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

“Het is nu fijn wonen, werken en recreëren in Sliedrecht. Maar hoe zorgen we dat dat zo blijft?”. De nieuwe Omgevingsvisie van de gemeente Sliedrecht gaat hier een antwoord op geven. De omgevingsvisie beschrijft hoe Sliedrecht haar leefomgeving wil inrichten de komende jaren en waar Sliedrecht naartoe gaat werken. Recreatie is daarin één van de bouwstenen.

Belang van een visie op recreatie

Tot op heden kent de gemeente Sliedrecht geen visie op recreatie en toerisme. De gemeente werkt daarom - als onderdeel van de omgevingsvisie - aan het opstellen van een visie op recreatie. Op deze manier krijgt de gemeente meer inzicht in het huidige recreatieve karakter van Sliedrecht en kansen en ontwikkelmogelijkheden.

Stip op de horizon

Deze beleidsvisie zet een stip op de horizon en geeft een duidelijk visie op de toekomst van recreatie in Sliedrecht. In deze visie hebben we de gewenste koers uitgezet en vertaald naar kansrijke ontwikkelrichtingen en speerpunten.

1.2 Kernkwaliteiten en uitgangspunten

Deze visie op recreatie fungeert als bouwsteen voor de omgevingsvisie die bij het schrijven van dit stuk wordt samengesteld. Bij het samenstellen van deze visie hebben we dan ook rekening gehouden met de kernkwaliteiten en uitgangspunten die zijn benoemd in de omgevingsvisie.

Kernkwaliteiten

Het behouden, uitbouwen en verbeteren van de kernkwaliteiten van Sliedrecht is een belangrijk onderwerp in de omgevingsvisie. Bij nieuwe ontwikkelingen is het belangrijk dat er rekening gehouden wordt met deze kernkwaliteiten en dat ontwikkelingen hier zoveel mogelijk aan bijdragen. Op basis van participatiesessies zijn een aantal kernkwaliteiten geformuleerd:

- *Het dorpse karakter*: de gemeenschapszin, het sterke verenigingsleven, de vele vrijwilligers die Sliedrecht rijk is, de organisatiekracht voor evenementen
- *De werkgeneratoren*: de detail- en groothandelsvoorzieningen, de innovatieve maritieme sector, de diverse zorg-gerelateerde dienstverleners, de maakindustrie
- *De groenblauwe structuren*: de Merwede, de beleefbare Adriaan Volkeringel, het historische dijklint, de groenstructuren langs de hoofdwegen, de parken

Uitgangspunten omgevingsvisie

1. De waarde *'ondernemend en betrokken baggerdorp'* vormt de kern van de omgevingsvisie en het dijklint is daarbij de belangrijkste ruimtelijke structuur.
2. Het dorpse karakter, de werkgeneratoren en de groenblauwe structuren zijn kwaliteiten die we bij de toekomstige ontwikkeling van het dorp waarborgen.
3. We geven in de omgevingsvisie invulling aan de opgaven *'borgen van kwaliteit & veiligheid'*, *'ruimte creëren'*, *'verbinden'* en *'verduurzamen'*.
4. We kiezen de vervolgstategie *'samen invullen'* en werken de omgevingsvisie gebiedsgericht uit met een focus op de middellange termijn (2030). Samen met onze partners en inwoners gaan we (beleids)keuzes formuleren per gebied.

1.3 Totstandkoming visie en leeswijzer

Hoewel de visie op initiatief van de gemeente is gestart, is het wenselijk dat de visie richtinggevend is voor alle belanghebbenden en dat de gemeente op hun inzet en steun kan rekenen. De belanghebbenden zijn op de volgende manier betrokken:

- Vijf vertegenwoordigers van het recreatieve veld (ondernemersvereniging Kerkbuurt, Baggerfestival, Baggermuseum, Bronbad de Lockhorst en Heeren van Slydrecht) zijn geraadpleegd in zogenaamde verkennende gesprekken.
- Ondernemers in Sliedrecht in de horeca- en/of recreatiesector zijn betrokken bij een leefstijlonderzoek. Hiermee is de aantrekkingskracht van hun voorziening op bezoekers in kaart gebracht.
- Bewoners zijn geconsulteerd d.m.v. een inwonersenquête.

Leeswijzer

Op basis van de gesprekken en bronnenonderzoek hebben we allereerst een analyse gemaakt van de huidige situatie (hoofdstuk 2 en 3). In hoofdstuk 4 hebben we de ambitie en doelen verwerkt. En in hoofdstuk 5 staan de uitkomsten van een inwonersonderzoek. De speerpunten voor beleid en ontwikkelrichtingen hebben we benoemd in hoofdstuk 6. Tot slot geeft hoofdstuk 7 de recreatiemogelijkheden per deelgebied weer. Bij dit rapport hoort een apart bijlagenrapport.

2 Huidige situatie: Sliedrecht in beeld

Het is allereerst belangrijk om een goed beeld te krijgen van het recreatieve karakter van Sliedrecht; de huidige situatie. Wat is het DNA van Sliedrecht (paragraaf 2.1)? Wat is de omvang van recreatie en toerisme in Sliedrecht en welke positie neemt Sliedrecht in ten opzichte van de omgeving (par. 2.2)? Wat zijn de vrijetijdsbehoeftes van de inwoners en bezoekers (par. 2.3)? Kortom, in dit hoofdstuk schetsen we het profiel van Sliedrecht.

2.1 Het DNA

Het DNA van een plaats bepaalt onder andere de aantrekkelijkheid voor bewoners en bezoekers. In het omgevingsvisie traject zijn kenmerkende eigenschappen van Sliedrecht verzameld en is het DNA van Sliedrecht omschreven als “*Sliedrecht: een ondernemend en betrokken baggerdorp – van de rivier tot en met de polder*”. Ook in de verkennende gesprekken met belanghebbenden en de bronnenstudie komt dit DNA terug.

Sliedrecht: een ondernemend en betrokken baggerdorp

Sliedrecht staat bekend als ‘baggerdorp’. Het ondernemende karakter verwijst naar de (werk)cultuur die met de baggerindustrie gepaard gaat, namelijk het harde werken. Een aantal grote baggerbedrijven zijn nog steeds in Sliedrecht gevestigd. Daarnaast wordt er tweejaarlijks een Baggerfestival georganiseerd en heeft Sliedrecht een eigen Baggermuseum.

De woorden ‘betrokken’ en ‘dorp’ uit het DNA hebben betrekking op de hechte Sliedrechtse gemeenschap en de lokale verbondenheid.

De rivier Beneden Merwede slingert langs het dorp en het dijklint is een belangrijk onderdeel van het DNA van Sliedrecht. Het dijklint is van cultuurhistorische waarde en heeft de groei van Sliedrecht als dorp vormgegeven. Daarnaast zijn een aantal monumenten en oudere kerken, gevestigd in de kern van Sliedrecht, typerend voor het dorp.

Bevolkingsontwikkeling Sliedrecht

Sliedrecht is gelegen in de regio Drechtsteden. Op 1 januari 2020 telde Sliedrecht 25.220 inwoners. Volgens de huidige prognoses zal de bevolking in Sliedrecht tot 2035 met 5,5% groeien tot +/- 26.400 inwoners. De bevolkingssamenstelling in Sliedrecht is op dit moment redelijk goed verdeeld over de verschillende leeftijdscategorieën. Sliedrecht krijgt echter ook te maken met vergrijzing, met een groeiende groep 60+'ers. De veranderende bevolkingssamenstelling heeft invloed op de invulling van vrije tijd van inwoners. Zo hebben 65+'ers over het algemeen meer tijd en middelen om aan vrije tijd te besteden dan bijvoorbeeld 35-64-jarigen.

Deze 5,5% groei is een autonome groei op basis van de huidige situatie. Deze prognose houdt geen rekening met de recente ontwikkelingen en de te realiseren doelen. Wanneer we kijken naar de koers die wordt ingezet in de nieuwe kadernota 2021 zal de bevolking naar verwachting nog verder stijgen.

In de Kadernota 2021 is vastgesteld dat de gemeente inzet op een toename van 2.500 woningen tot en met 2040. Gezien de woningbehoefte die er op dit moment is en de bevolkingsprognoses, is het doel van de gemeente om al minimaal 2.000 woningen te realiseren tot 2030. Een toename aan woningen (en daarmee inwoners) vraagt ook om een toename aan recreatieve mogelijkheden om in de behoefte van inwoners te voorzien en een aantrekkelijk vestigingsklimaat te waarborgen.

2.2 Recreatie en toerisme in Sliedrecht

Onder recreatie verstaan we de vrijetijdsactiviteiten die iemand voor zijn eigen plezier onderneemt (bijvoorbeeld een dagje naar het strand, wandelen, winkelen voor het plezier, uit eten gaan). Wanneer we spreken over recreatie, gaan we uit van vrijetijdsactiviteiten zowel binnen als buiten de normale woonomgeving, zie bijlage 2 in het bijlagenrapport voor een uitgebreide definitie. In het kader van deze visie, verstaan we onder recreatie het volgende:

- Inwoners van Sliedrecht die *binnen* de normale woonomgeving (de gemeente) een vrijetijdsactiviteit ondernemen (bijvoorbeeld een bezoek aan Natuurspeeltuin De Woeste Weide).
- Inwoners van Sliedrecht die *buiten* de normale woonomgeving een vrijetijdsactiviteit ondernemen (bijvoorbeeld een bezoek aan Dordrecht of de Biesbosch).
- Inwoners uit andere gemeenten die een vrijetijdsactiviteit in de gemeente Sliedrecht ondernemen (bijvoorbeeld een bezoek aan het Nationaal Baggermuseum).

Toerisme

De begrippen recreatie en toerisme zijn sterk aan elkaar verbonden. Toerisme is een vorm van recreatie gericht op het reizen en verblijven buiten de eigen woonomgeving. Toeristen combineren hun bezoek met een overnachting. Zo'n 80% van alle recreatieve activiteiten wordt in de eigen omgeving ondernomen, zoals wandelen, fietsen, funshoppen en uit eten gaan. De belangrijkste *recreant* is dan ook de eigen inwoner.

Deze visie heeft in eerste instantie betrekking op recreatie. Echter omdat recreatieve activiteiten vaak ook aantrekkelijk zijn voor toeristen hebben we in de analyse van de huidige situatie ook naar de aantrekkingskracht van Sliedrecht op toeristen gekeken.

Aanbod recreatie en toerisme in Sliedrecht

In 2012 is er een onderzoek uitgevoerd naar Vrijetijdsbesteding in Sliedrecht door het Onderzoekscentrum Drechtsteden. Hierin is gekeken naar vrije tijd in de bredere zin van het woord, daarmee wordt bedoeld alle tijd die niet aan eten, slapen, zorg of werk wordt besteed. Deze bron is gedateerd, maar desalniettemin de meest

recente informatie met betrekking tot vrijetijdsbesteding in Sliedrecht. *Dit geeft aan dat er op dit moment weinig inzicht is in de huidige situatie en wensen van inwoners met betrekking tot recreatie.*

De belangrijkste conclusies uit dit onderzoek zijn:

- Dat de inwoners erg tevreden zijn over de bestaande sportvoorzieningen, maar dat men duidelijk minder tevreden is over de recreatieve voorzieningen en uitgaansvoorzieningen.
- Voor uitgaan, het bezoeken van culturele voorzieningen en evenementen trekken de inwoners dan ook naar andere gemeenten of de regio omdat zij van mening zijn dat er niet voldoende vrijetijdsvoorzieningen in Sliedrecht zijn.
- Tot slot kwam naar voren dat men toentertijd restaurants en een bioscoop het meest mist, gevolgd door een (binnen)speeltuin en meer natuur/parken.

Huidige recreatieve aanbod

Op basis van de afbakening, zoals in bijlage 2 (zie bijlagenrapport) beschreven, hebben we het toeristisch-recreatieve aanbod in Sliedrecht in kaart gebracht (zie tabel 2.1). We hebben het aanbod ingedeeld op basis van voorzieningen die een recreatieve functie hebben, zo is een afhaalcentrum niet meegenomen bij de horecavoorzieningen. En een sportvereniging niet bij sportieve recreatie omdat het hier gaat om een verenigingsactiviteit in plaats van recreatie. De indeling is bepaald in afstemming met de gemeente.

Het valt op dat het aanbod aan toerisme en recreatie in Sliedrecht kleinschalig en beperkt is. Er is geen verblijfsrecreatie aanwezig in de gemeente en op het moment van schrijven wordt er via AirBnB slechts één accommodatie aangeboden. De gemeente heft dan ook geen toeristenbelasting. Ook in de overige categorieën is het aanbod aan voorzieningen beperkt m.u.v. horeca en natuur/buitenrecreatie.

Tabel 2.1 Recreatief aanbod in Sliedrecht

Categorie	Overzicht huidige recreatie aanbod
Dagattracties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kinderboerderij 'De Charlotte van Bijlandthoeve'
Indoor leisure	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MonkeyTown Sliedrecht
Wellness en zwembaden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bronbad De Lockhorst
Cultuur & erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nationaal Baggermuseum ▪ Sliedrechts Museum ▪ Oorlogsmonument en diverse kunst in de buitenruimte
Sportief/outdoor	<i>Niet aanwezig</i>
Natuur en buitenrecreatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burgemeester Feitsmapark ▪ Doctor Willem Dreespark ▪ Wilhelminapark ▪ Wandelroutes Sliedrecht en omgeving (o.a. Rondje Sliedrecht en wandelnetwerk) ▪ Fietsroutes Sliedrecht en omgeving (o.a. fietsknooppuntennetwerk) ▪ Toeristisch Overstappunt (TOP) Biesboschcentrum ▪ De Sociale Moestuin Sliedrecht ▪ Natuurspeeltuin De Woeste Weide (in Burgemeester Feitsmapark)
Horeca	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spek en Bonen ▪ Il Mago ▪ Bellevue ▪ Heeren van Sliedrecht

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kom Aan Tafel! ▪ Brasserie 'De Dijk' ▪ Café-Bar-Korevaar ▪ The Moonshine ▪ Muziekcafe Candlelight ▪ Plaza 't Haventje ▪ Délifrance Sliedrecht ▪ Oishi Fusion ▪ Chinees Spec. Restaurant Golden City ▪ Brasserie Elco
Retail	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funshoppen (o.a. grote retailzaken langs de A15) ▪ Kerkbuurt Sliedrecht
Evenementen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kermis Sliedrecht ▪ Baggerfestival Sliedrecht ▪ About Us ▪ Korenfestival Sliedrecht ▪ Activiteiten/evenementen van SOJS
Waterrecreatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jachthaven Sliedrecht
Verblijfsrecreatie	<i>Niet aanwezig</i>

De regionale context

De omgeving van Sliedrecht heeft veel te bieden op het gebied van toerisme en recreatie, zo grenst de gemeente aan het Nationaal Park De Biesbosch, is Kinderdijk op een steenworpafstand gelegen en Dordrecht met haar historische binnenstad een stad in de omgeving met veel toeristische aantrekkingskracht. Daarnaast grenst de regio Drechtsteden aan de metropoolregio Rotterdam-Den Haag.

Daarnaast loopt het Langeafstandswandelpad (LAW) Pelgrimspad Deel 1 langs Sliedrecht. Deze loopt door Hardinxveld-Giessendam en gaat langs de polders van Sliedrecht door naar de gemeente Molenlanden. Ook is Avonturenboerderij Molenwaard niet ver van Sliedrecht vandaan.

Wanneer we kijken hoe Sliedrecht zich verhoudt tot de omgeving, valt het op dat de gemeente Sliedrecht op het gebied van recreatie geen regionale functie bedient. Een deel van de inwoners van Sliedrecht recreëert meer buiten dan in de eigen gemeente. Dit wordt bevestigd tijdens de verkennende gesprekken. De omliggende gemeenten hebben op het gebied van recreatie over het algemeen meer te bieden dan de gemeente Sliedrecht. Kortom, de huidige recreatieve voorzieningen in Sliedrecht vervullen voornamelijk een rol als basisvoorziening voor eigen inwoners en hebben soms een maatschappelijke functie, maar hebben beperkt aantrekkingskracht op bezoekers van buiten. Een voorbeeld hiervan is Bronbad de Lockhorst, dat wordt gebruikt voor recreatief zwemmen, maar grotendeels een maatschappelijke functie vervult, namelijk het voorzien in sportbehoefes en zwemlessen. In de omgeving zijn andere zwembaden die een grotere recreatieve aantrekkingskracht hebben.

Omvang recreatie in Sliedrecht

Volgens het CBS telt Sliedrecht in 2020 45 vestigingen in de horecasector. Dit omvat alle vestigingen die voor consumptie geschikte maaltijden verstrekken, zoals restaurants, eetgelegenheden, maar ook afhaalrestaurants en viskramen op de markt. Het aantal restaurants/eetgelegenheden van deze 45 vestigingen is niet via CBS bekend op gemeenteniveau.

De 45 horecavestigingen op 25.220 inwoners betekent dat er 1,8 horecagelegenheden per 1.000 inwoners in Sliedrecht zijn. Dit is lager dan het gemiddelde in Nederland (3,9 per 1.000 inwoners) en het gemiddelde in de regio, zie onderstaande tabel. Op het gebied van Cultuur, Sport en Recreatie rapporteert het CBS 70 vestigingen in Sliedrecht. De dichtheid per 1.000 inwoners komt daarmee uit op 2,8. Ook dit is lager dan gemiddeld in Nederland, zie onderstaande tabel.

Tabel 2.2 Dichtheid horecavestigingen en cultuur, sport en recreatie per 1.000 inwoners voor Sliedrecht, de regio en Nederland.

Dichtheid per 1.000 inwoners	Horeca	Horeca: <i>gespecificeerd naar eet- en drinkgelegenheden</i>	Cultuur, sport en recreatie
Nederland	3,9	3,3	6,7
Zuid-Holland	3,4	3,2	6,0
Zuidoost-Zuid-Holland (COROP)	2,5	2,3	3,9
<u>Sliedrecht</u>	<u>1,8</u>	<i>Geen data beschikbaar (eigen raming op basis van leefstijlanalyse: 0,6)</i>	<u>2,8</u>
Dordrecht	2,9	<i>Geen data beschikbaar</i>	5,1
Hardinxveld-Giessendam	1,4	<i>Geen data beschikbaar</i>	3,3
Molenlanden	2,2	<i>Geen data beschikbaar</i>	3,6
Papendrecht	1,9	<i>Geen data beschikbaar</i>	2,6

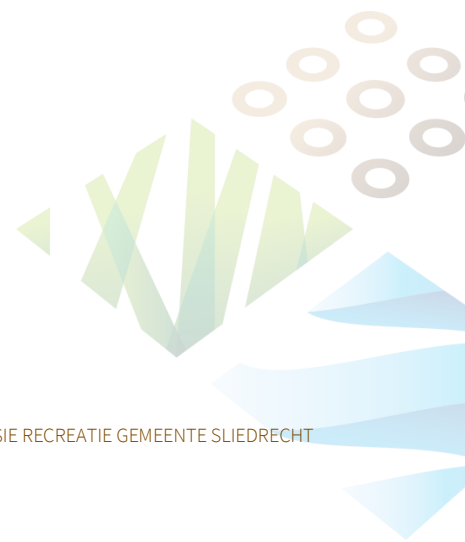
Bron: CBS, cijfers januari 2020

Het aantal banen in de sector is ook lager in vergelijking met bijvoorbeeld Dordrecht, Molenlanden en Papendrecht. In 2019 telt Sliedrecht 360 banen in de sector recreatie en toerisme. Het aantal banen in de sector is tussen 2015 en 2019 wel met 16% gestegen.

Omvang toerisme in Sliedrecht

Voor de omvang van toerisme op het niveau van Sliedrecht zijn geen (recente) cijfers beschikbaar. Wel weten we het aantal overnachtingen in logiesaccommodaties in de regio Drechtsteden. In vakantiejaar 2018-2019 telde de regio 146.200 overnachtingen van Nederlandse vakantiegangers. Het aandeel van Sliedrecht hierin is, wegens het ontbreken van verblijfsrecreatie, 0%.

Voor een uitgebreider overzicht van de omvang van de vrijetijdseconomie in de provincie Zuid-Holland en Drechtsteden verwijzen we naar het bijlagedocument.

2.3 Profiel inwoners en bezoekers

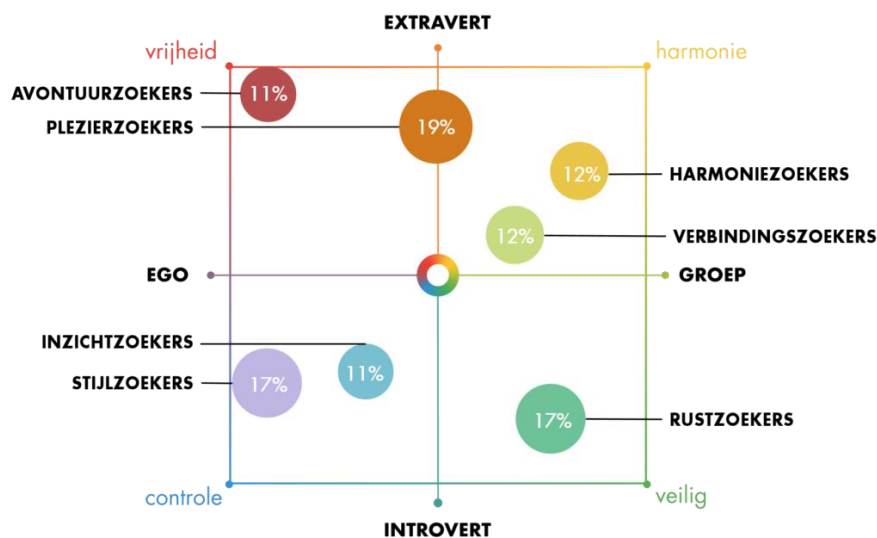
De leefstijlvinder

Om in kaart te brengen welke wensen en behoeftes de inwoners en bezoekers hebben op het gebied van vrijetijd, hebben we gebruik gemaakt van de Leefstijlvinder. De Leefstijlvinder geeft inzicht in het gedrag, waarden en behoeftes van recreanten en toeristen op basis van psychologische en sociologische kenmerken. Dit maakt het mogelijk om beter in te spelen op de gewenste beleving van inwoners en (potentiële) bezoekers.

De leefstijlsegmentatie onderscheidt zeven doelgroepen, ook wel leefstijlen genoemd, met allemaal een eigen vrijetijdsprofiel. De zeven leefstijlen zijn: Avontuur-, Plezier-, Harmonie-, Verbindings-, Rust-, Inzicht en Stijlzoekers en zijn weergegeven in onderstaand model. In welke mate deze leefstijlen voorkomen in de gemeente Sliedrecht en omliggende gemeenten, hebben we in onderstaande paragrafen weergegeven. De leefstijlvinder geeft inzicht in de meest dominante leefstijl. Een persoon vertoont doorgaans overeenkomsten met meerdere leefstijlen, maar op basis van een aantal waarden, kenmerken en wensen en behoeftes op het gebied van vrije tijd, vertoont men de meeste overeenkomst met één profiel, de dominante leefstijl. Het leefstijlprofiel van Sliedrecht en de omliggende gemeenten is gebaseerd op het dominante leefstijlprofiel van de inwoners. Voor het vrijetijdsgedrag en de wensen en behoeftes van de leefstijlen verwijzen we naar bijlage 3 in het bijlagenrapport.

Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten van de analyse weergegeven.

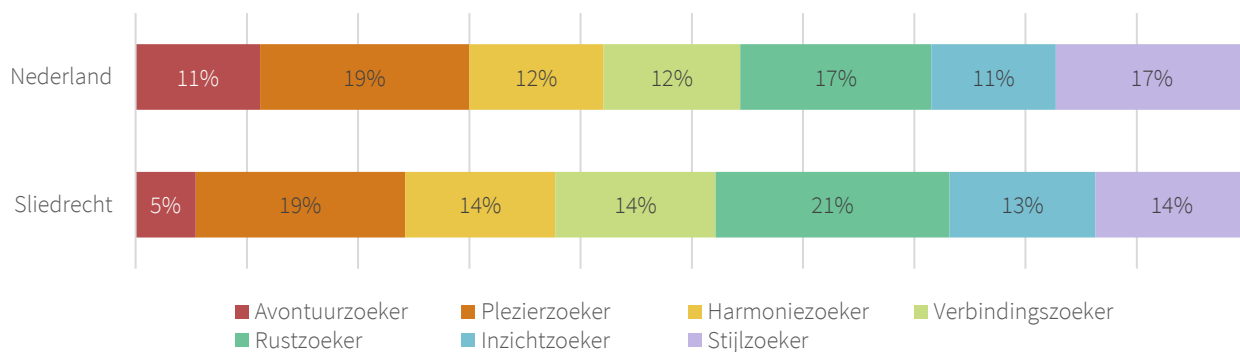
Figuur 2.1 Model Leefstijlvinder, MarketResponse 2018

Leefstijlprofiel inwoners Sliedrecht

De recreatieve mogelijkheden voor de inwoners en kansen met betrekking tot bezoekers van buiten de gemeente staan in deze visie centraal. Om het leefstijlprofiel voor de vraagkant in beeld te brengen kijken we daarom naar de inwoners van de gemeente Sliedrecht. Het leefstijlprofiel van de inwoners van Sliedrecht geeft inzicht in hun recreatie- en vrijetijdsbehoeften en is in onderstaand figuur weergegeven. Hierin vergelijken we het leefstijlprofiel van de inwoners met het gemiddelde in Nederland.

Figuur 2.2 Leefstijlprofiel van de inwoners van Sliedrecht, vergeleken met het Nederlands gemiddelde

Wat valt op?

- Het leefstijlprofiel van de gemeente Sliedrecht komt vrij goed overeen met het gemiddelde in Nederland.
- De avontuurzoeker is echter duidelijk minder omvangrijk dan het gemiddelde in Nederland.
- Ook de stijlzoeker is minder omvangrijk, maar het verschil is relatief klein.
- De rustzoeker is de grootste groep in Sliedrecht, gevolgd door de plezierzoeker. De rustzoeker is net iets omvangrijker dan het gemiddelde in Nederland.
- Ook de harmonie-, verbindings- en inzichtzoeker zijn net iets omvangrijker in vergelijking met Nederland, maar de verschillen zijn minimaal.

Leefstijlprofiel omliggende gemeenten

Daarnaast hebben we ook gekeken naar de leefstijlen van de zeven omliggende gemeenten om inzicht te krijgen in hun recreatie en vrijetijdsbehoeften. Met deze informatie analyseren we in hoeverre het recreatieve aanbod in Sliedrecht aansluit bij de wensen en behoeftes van de inwoners van de omliggende gemeentes. Hierin valt op dat de leefstijlprofielen redelijk goed overeenkomen met het landelijk gemiddelde, maar dat de avontuurzoeker in alle gemeenten duidelijk minder omvangrijk is. Ook de plezierzoeker is een kleinere groep, terwijl de rustzoeker en inzichtzoeker juist omvangrijker zijn dan het gemiddelde in Nederland. Voor een uitgebreide omschrijving van de leefstijlprofielen verwijzen we naar bijlage 3.

Belangrijkste conclusies leefstijlprofiel inwoners en bezoekers:

1. In Sliedrecht zijn de rustzoeker en plezierzoeker de grootste groepen. De rustzoeker is omvangrijker dan gemiddeld in Nederland. Er is sprake van een ondervertegenwoordiging van de avontuurzoeker in Sliedrecht. De harmonie-, verbindings- en inzichtzoeker zijn licht oververtegenwoordigd.
2. In de meeste omliggende gemeenten vormen de rustzoeker en plezierzoeker ook de meest omvangrijke leefstijlen. In een enkele gemeente is ook de stijlzoeker een omvangrijke groep. De avontuurzoeker is in bijna alle gemeenten ondervertegenwoordigd.
3. Het leefstijlprofiel van Sliedrecht en de omliggende gemeenten komt redelijk goed overeen met het landelijk gemiddelde, met uitzondering van de ondervertegenwoordiging van de avontuurzoeker.

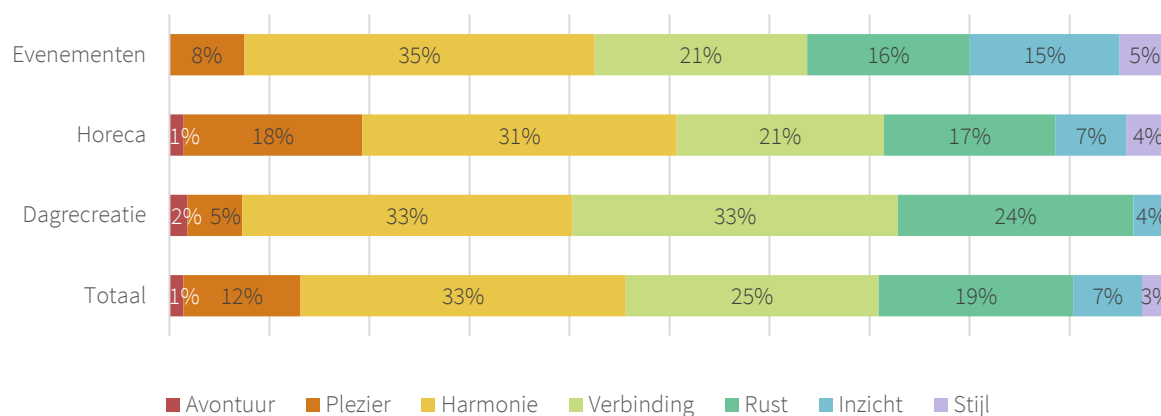
Aantrekkelijkheid van het aanbod

Het recreatieve aanbod dat is onderzocht in het kader van de leefstijlanalyse in de gemeente Sliedrecht kunnen we indelen in de volgende categorieën: dagrecreatie, horeca en evenementen. Per voorziening hebben we de aantrekkelijkheid op (een van) de leefstijlen bepaald. De beoordeling is gebaseerd op een wegingsfactor per leefstijl. Een bedrijf kan aantrekkelijk zijn voor meerdere doelgroepen, bijvoorbeeld de avontuurzoeker (75%) en stijlzoeker (25%). *Let op! Het leefstijlprofiel geeft inzicht in de verhoudingen tussen de leefstijlen. Het is*

niet mogelijk om te zeggen dat 2% van het aanbod aantrekkelijk is voor de avontuurzoeker, omdat er geen inzicht is in de omvang van elk bedrijf.

Onderstaand figuur geeft per categorie weer voor welke leefstijlen het aanbod in Sliedrecht aantrekkelijk is. Voor een uitgebreide analyse per categorie, zie bijlage 3 (bijlagenrapport).

Figuur 2.3 Leefstijlprofiel van het recreatieve aanbod in Sliedrecht

Wat valt op?

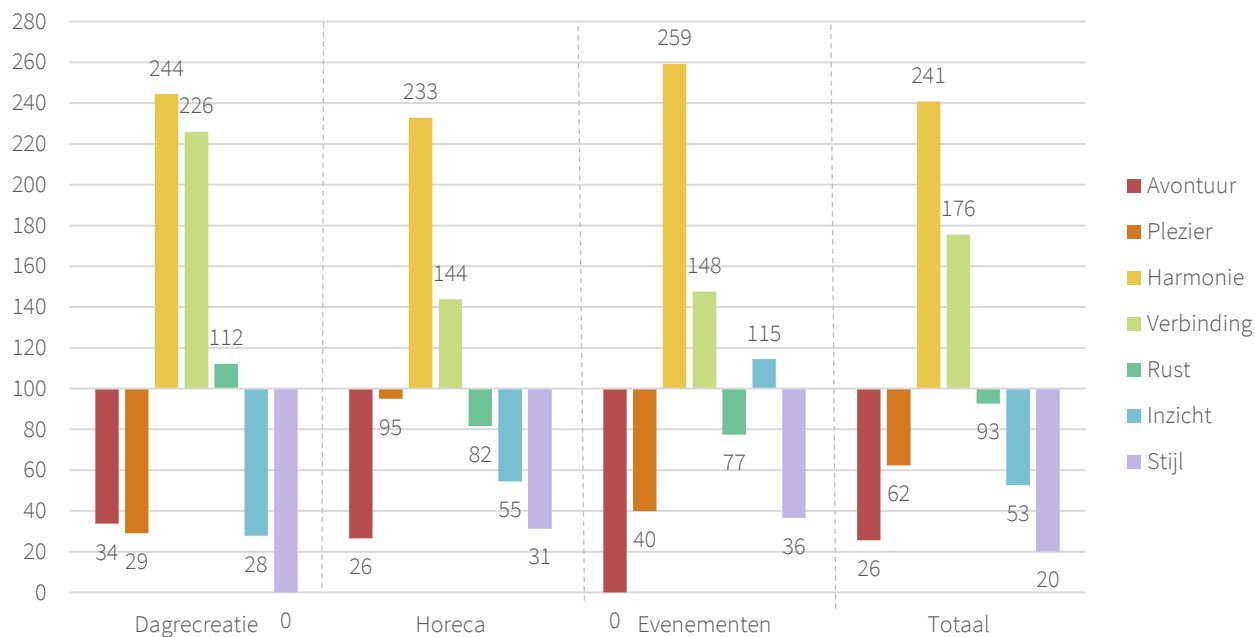
- De evenementen in de gemeente Sliedrecht zijn voornamelijk aantrekkelijk voor de harmoniezoeker, gevolgd door de verbindingszoeker, rustzoeker en inzichtzoeker. Voor de plezierzoeker en stijlzoeker is het evenementenaanbod beperkt. Er zijn geen aantrekkelijke evenementen in Sliedrecht voor avontuurzoekers.
- Het aanbod aan horecagelegenheden in de gemeente Sliedrecht is hoofdzakelijk aantrekkelijk voor de harmoniezoeker, gevolgd door de verbindingszoeker, plezierzoeker en rustzoeker. Voor de inzichtzoeker, stijlzoeker en avontuurzoeker is het aanbod (zeer) beperkt.
- Het merendeel van het aanbod van dagrecreatie in de gemeente Sliedrecht is aantrekkelijk voor de harmoniezoeker, verbindingszoeker en rustzoeker. Voor de plezierzoeker en inzichtzoeker is er veel minder aantrekkelijk aanbod te vinden. Er is weinig tot geen aantrekkelijk dagrecreatie aanbod voor de stijl- en avontuurzoeker.
- Het valt op dat het totale aanbod in de gemeente Sliedrecht vooral aantrekkelijk is voor de harmoniezoeker, verbindingszoeker en rustzoeker. Voor de avontuur-, plezier-, inzicht- en stijlzoeker is het recreatie aanbod in Sliedrecht beperkt.

Conclusies vraag en aanbod

Hoe verhoudt de aantrekkingskracht van het aanbod zich tot het profiel van de inwoners van Sliedrecht? Is dat in balans? Met andere woorden; heeft Sliedrecht voldoende te bieden voor haar eigen inwoners qua aanbod? In deze paragraaf zetten we de leefstijlprofielen van het aanbod in de gemeente Sliedrecht af tegen de vraag van inwoners en bezoekers. We gaan er in onderstaande analyses vanuit dat er kansen in de markt liggen wanneer de vraag groter is dan het aanbod (in de figuur de staafjes naar onder). We gaan er ook vanuit dat er (meer dan) voldoende aanbod is als de vraag kleiner is dan het aanbod (in de figuur de staafjes naar boven).

Let op! Deze vraag-aanbodvergelijking betreft een *kwalitatieve vergelijking* en geeft dus geen informatie of er kwantitatief voldoende aanbod is ten opzichte van de vraag. Met andere woorden, dit is geen haalbaarheidsanalyse op bedrijfs- of sectorniveau. Wanneer er voldoende aanbod is in vergelijking met de vraag betekent dit niet dat er per definitie geen ruimte meer is voor nieuw aanbod, maar wel dat er met name ontwikkelkansen zijn voor de andere leefstijlen.

Figuur 2.4 Vraag- en aanbodvergelijking voor de leefstijlen gerelateerd aan de eigen inwoners in de gemeente Sliedrecht op index (100 = in evenwicht)

Wat valt op?

- Voor de harmoniezoeker en verbindingszoeker is in alle categorieën sprake van een hoge mate aan aantrekkelijk aanbod.
- Voor de rustzoeker is vraag en aanbod (als enige leefstijl) redelijk in evenwicht.
- Voor de avontuurzoeker, plezierzoeker (met uitzondering van de horeca), inzichtzoeker en stijlzoeker is er een (zeer) lage mate van aantrekkelijk aanbod aanwezig.

Belangrijkste conclusie vraag en aanbod:

Op basis van de vraag en het aanbod, kunnen we concluderen dat er ontwikkelkansen zijn voor de avontuurzoeker, plezierzoeker (met uitzondering van de horeca), inzichtzoeker en stijlzoeker op alle categorieën. En in mindere mate de rustzoeker (horeca en evenementen).

2.4 Trends en ontwikkelingen

Op landelijk niveau zien we een aantal trends, zowel economisch als maatschappelijk, die invloed hebben op recreatiegedrag- en aanbod. Zo zorgt de vergrijzing ervoor dat senioren als doelgroep steeds belangrijker worden, wordt onze bevolking steeds internationaler en wordt de bevolkingssamenstelling steeds diverser door migratie en samengestelde gezinnen. De verstedelijking zet door en de bevolkingsgroei concentreert zich voornamelijk in de randstad. De druk op de openbare ruimte, zoals natuurgebieden neemt hierdoor toe. Er is behoefte aan aantrekkelijke mogelijkheden voor recreatie, maar ook aan woningen, voldoende groenvoorzieningen, wegen, en meer. Niet alleen door de bevolkingsgroei neemt de druk op de publieke ruimte toe, maar ook door de groei van de vrijetijdsector. Naar verwachting zal het aantal buitenlandse verblijfsbezoekers met minimaal 50% groeien van 18 miljoen in 2017 naar 29 miljoen in 2030 in Nederland. De coronacrisis zorgt ervoor dat deze groei afvlakt de komende jaren, maar herstel wordt verwacht.

Van economie naar leefbaarheid

We zien daarnaast een verschuiving van een hoofdzakelijk economische benadering van toerisme (en recreatie) naar een maatschappelijke kijk op toerisme. Er is meer aandacht voor toerisme in relatie tot de samenleving en kwaliteit van de leefomgeving. Toerisme wordt gezien als middel dat kan bijdragen aan bijvoorbeeld het op peil houden van voorzieningen door extra afzet, in plaats van een doel op zich.

Groei recreatie aanbod: focus op beleving

Op het gebied van recreatie zien we ook een aantal belangrijke trends. Zo neemt het recreatie aanbod in Nederland toe. In de afgelopen tien jaar zijn er veel indoor speeltuinen, familie entertainment centers (FEC), escaperooms en funsportcentra als trampolinesparks en klimmuren bijgekomen. Ook andere dagattracties als pret- en themaparken zijn in aantal gegroeid. De markt raakt verzadigd en niet alleen het aanbod neemt toe, maar ook concurrentie vanuit andere branches stijgt als gevolg van de branchevervaging: retail, horeca en dagattracties integreren beleving in hun concept en vormen een totaalconcept (bv. de indoor speelvoorziening bij de Intratuin). Het belang van beleving, storytelling en thematisering groeit.

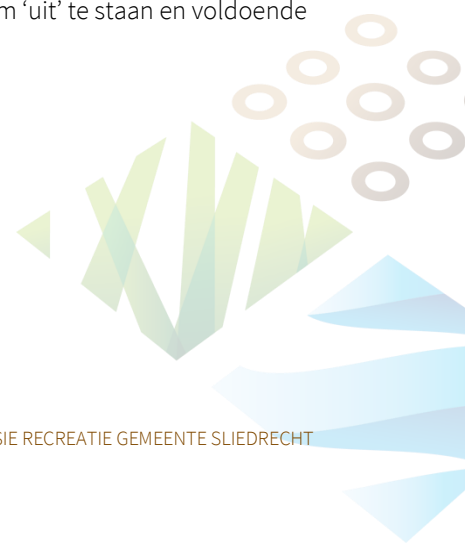
Populariteit buitenrecreatie

Daarnaast is het 'uitstaan' en tot rust komen in de natuur een belangrijke trend in de vrijetijdsbesteding van Nederlanders. Ook buitenrecreatie is onverminderd belangrijk gebleven, met wandelen en fietsen als meest populaire activiteit. We trekken er met z'n allen dan ook meer op uit. Ook verandert de betekenis van vrije tijd; het gaat goed met onze samenleving en we zien een verschuiving van materiële naar immateriële behoeftes. Belevissen en vrije tijd worden belangrijker dan bezit. De behoefte aan beleving komt ook sterk terug in de horecasector. Het neerzetten van een succesvolle gastbeleving is belangrijk. Daarnaast valt in de horecasector op dat het aanbod en de vraag zijn gegroeid en dat duurzaamheid, puur, lokaal, eerlijk, biologisch en gezond genieten steeds meer aandacht krijgt. In toenemende mate speelt dit een belangrijke rol in het keuzeprocess van gasten.

Invloed corona

Het coronavirus zal ongetwijfeld een aantal bestaande trends beïnvloeden, zowel positief als negatief. Zo is de sector hard geraakt doordat vakanties en uitstapjes geannuleerd werden en de dagrecreatie en de horeca de deuren moesten sluiten. Waar een deel van de sector door versoepelende maatregelen naar herstel heeft kunnen werken, is de horeca in het bijzonder (opnieuw) hard geraakt. Het is nog de vraag welke (langdurige) effecten dit gaat hebben, denk aan beperkte investeringsruimte of mogelijke faillissementen. Daarnaast is het inkomend toerisme in Nederland als gevolg van de reisrestricties gedaald. Volgens de meest recente verwachting van het NBTC (september 2020), zal het inkomend toerisme over 2020 met 70% teruglopen. Dat betekent dat er in vergelijking met 2019 ruim 14 miljoen minder buitenlandse gasten zullen verblijven. Een herstel van de sector wordt verwacht vanaf het midden van 2021, maar ondanks dit herstel duurt het naar verwachting nog 2,5 tot 4 jaar voordat het internationaal toerisme weer terug is op het niveau van 2019.

Wel zien we dat lokale vrijetijdsactiviteiten een boost hebben gekregen, doordat we meer aan huis gebonden zijn. Onthaasten in de natuur is populairder geworden en biedt de mogelijkheid om 'uit' te staan en voldoende afstand van anderen te houden.

Conclusies op basis van de analyse van de huidige situatie

Hoe ziet de recreatie en toerisme sector in Sliedrecht eruit en hoe verhoudt zich dat tot de omgeving?

Op basis van bovenstaande informatie kunnen we concluderen dat recreatie en toerisme een beperkte omvang heeft in de gemeente Sliedrecht. Er zijn relatief weinig recreatieve voorzieningen t.o.v. omliggende gemeenten en het aantal inwoners en het aanbod is redelijk eenzijdig. Gezien de koers op groei en ontwikkeling, wordt het belang van recreatieve voorzieningen alleen maar groter. Wanneer we Sliedrecht met de omgeving vergelijken, valt op dat de omgeving meer mogelijkheden heeft qua recreatie en toerisme. De recreatieve voorzieningen in Sliedrecht hebben slechts een beperkte aantrekkingskracht op bezoekers van buiten. En toeristen, zeker met het gebrek aan verblijfsaccommodaties, weten Sliedrecht nog niet tot nauwelijks te vinden.

3 Huidige situatie: SWOT-analyse

In dit hoofdstuk gaan we in op de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die relevant zijn voor de gemeente Sliedrecht.

De SWOT-analyse is tot stand gekomen op basis van bronnenonderzoek en gesprekken met ondernemers en organisaties.

Onderstaande SWOT geeft de sterke en zwakke punten weer voor het *recreatief product van de gemeente Sliedrecht*. Dit betreft de interne analyse en gaat over aspecten waar de gemeente zelf invloed op uit kan oefenen. De externe analyse gaat in op de kansen en bedreigingen vanuit de omgeving, waarop niet direct invloed uitgeoefend kan worden, maar wel op ingespeeld kan worden.

3.1 De sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Interne analyse	
Sterke punten	Zwakke punten
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centrale ligging. Sliedrecht is goed bereikbaar met de auto (aan de snelweg) en het openbaar vervoer en heeft een centrale ligging in het land, nabij grote steden. Daarmee heeft Sliedrecht ook toegang tot een grote potentiële afzetmarkt. ▪ In en rondom het centrum van Sliedrecht kun je overal gratis parkeren. ▪ In het centrum – de Kerkbuurt – is de afgelopen tijd zichtbaar geïnvesteerd o.a. door de aanleg van twee nieuwe pleinen. Daarmee is de aantrekkingskracht van het centrum verhoogd. ▪ Sliedrecht beschikt op dit moment over een paar recreatieve voorzieningen die de potentie hebben om meer toeristen en recreanten te trekken, zoals het Baggermuseum en het Baggerfestival. De omvang van deze ‘trekkers’ is overigens nog beperkt. Daarnaast heeft Sliedrecht een paar leuke ‘parels’ die op dit moment al redelijk tot goed worden benut en het recreatieve aanbod in Sliedrecht veelzijdiger maken, zoals de natuurspeeltuin en kinderboerderij in het Burgemeester Feitsmapark, het aanbod voor funshoppen langs de A15 en de Sociale Moestuin. ▪ Sliedrecht beschikt over een duidelijk profiel en identiteit. Sliedrecht staat bekend om haar baggerverleden en dat is redelijk zichtbaar en beleefbaar in de gemeente. Daarmee hebben de ondernemers en gemeente een mooie haak in handen om Sliedrecht mee te profileren en positioneren. ▪ Het verenigingsleven in Sliedrecht is omvangrijk en daarmee een belangrijke invulling van de Vrije Tijd. Vanuit het verenigingsleven worden ook veel evenementen georganiseerd, zoals het Korenfestival en sportevenementen. Een deel van die evenementen zijn publiek toegankelijk en van recreatieve waarde. ▪ Sterke sociale cohesie. De Sliedrechtse gemeenschap is sterk verbonden en betrokken. Daarbij maken inwoners en maatschappelijke organisaties zich sterk voor Sliedrecht en dat er genoeg te doen is o.a. via het verenigingsleven en initiatieven zoals de Sociale Moestuin en Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht. ▪ Topsport. In Sliedrecht is een nationale top volleybalclub gevestigd (zowel mannen als vrouwen), dit biedt kansen voor topsportevenementen en (beach)volleybalevenementen. ▪ Een groot deel van de ondernemers / exploitanten geven aan meer uit hun bedrijf en het dorp te willen halen. Daarbij zijn ze goed georganiseerd in meerdere ondernemersverenigingen. Zo hebben de Kerkbuurt ondernemers zelf een ‘kwartiermaker’ aangesteld, plannen gemaakt voor de herinrichting van de Kerkbuurt, bijeenkomsten georganiseerd om 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Op dit moment beschikt de gemeente Sliedrecht over een beperkt recreatie aanbod. En het aanbod dat aanwezig is, is eenzijdig qua profiel (met name aantrekkelijk voor de rust-, verbindings- en harmoniezoekers). Voor een deel van de inwoners is er op dit moment nauwelijks aantrekkelijk recreatie aanbod te vinden in Sliedrecht. Ook de dichtheid van horeca- en culturele voorzieningen is lager dan gemiddeld in Nederland en lager dan in de omgeving. ▪ Daardoor gaat een deel van de eigen inwoners buiten de gemeentegrenzen recreëren (winkelen, wandelen etc.), omdat ze daar wel passend aanbod vinden. Die bestedingen komen de lokale economie dus niet ten goede. ▪ Daarnaast heeft het bestaande aanbod maar beperkte aantrekkingskracht op bezoekers van buiten de eigen gemeente. De huidige recreatieve voorzieningen zijn voornamelijk basisvoorzieningen, m.u.v. de grote retailzaken langs de snelweg. ▪ Het charmante havengebied heeft de potentie om als ‘rustpunt’ tijdens een vaartocht te fungeren of bezienswaardigheid tijdens een bezoek aan Sliedrecht, echter is de beleefbaarheid nu minimaal. Er zijn weinig vaarbewegingen, er is weinig reuring en de uitstraling is levenloos. ▪ De bedrijvigheid aan de oever staat recreatie in de weg. Er is geen ruimte voor recreatie aan de oever op dit moment. Nu zijn er nauwelijks recreatieve mogelijkheden, m.u.v. wandelen en fietsen langs het water. ▪ Dijk en dijklint zijn onaantrekkelijk voor recreatie. De verpauperde panden en braakliggende terreinen zorgen voor een onaantrekkelijke uitstraling van de dijk en oever. ▪ Leegstand. Met name in de Kerkbuurt is er sprake van veel leegstaande panden. Dit doet afbreuk aan de aantrekkelijkheid van de winkelstraat. ▪ Geen verblijfsrecreatie aanwezig. De verblijfsaccommodatie in de Drechtsteden is hoofdzakelijk gericht op de zakelijke markt vanwege de bedrijvigheid in de regio. In Sliedrecht zijn er echter geen mogelijkheden voor (zakelijk) overnachten. Zakelijke gasten die naar Sliedrecht komen (van o.a. de baggerbedrijven), moeten uitwijken naar Dordrecht, Papendrecht of Rotterdam. Dit is een gemiste kans. ▪ Sliedrecht zit redelijk ‘op slot’ qua ontwikkelmogelijkheden, zowel qua wonen en werken als recreëren. Er is beperkte ruimte en die ruimte moet op meerdere manieren ingevuld worden: nieuwe woningen, infrastructuur, groen, sportvoorzieningen, werkgelegenheid, maar ook voldoende recreatiemogelijkheden. Dit vraagt allemaal om ruimte, deze is echter schaars. ▪ In en rondom het centrum kunnen bezoekers gratis parkeren, dat is een sterk punt, echter zijn de parkeervoorzieningen moeilijk vindbaar.

ondernemers samen te brengen en organiseren ze op regelmatige basis kleine 'evenementen' in het centrum. **De zelfredzaamheid is groot.**

- De **algehele uitstraling van het centrum is daarnaast een aandachtspunt**. Signage ('bruine' informatieborden, informatieborden bij bezienswaardigheden, zoals het koepeltje in het park) zijn niet of slechts beperkt aanwezig of niet zichtbaar. Het centrum ademt niet de sfeer; *'kom gezellig een dagdeel of dag in Sliedrecht vertoeven'*.
- **Informatievoorziening is zeer beperkt**. Er is geen centrale organisatie die de promotie oppakt. Er is geen centrale website met informatie over het winkel- en recreatie aanbod in Sliedrecht.
- De **beperkte zondag openstelling**. Dit is een belemmering voor recreatie en funshopping en kan ook (recreatieve) bedrijven die zich willen vestigen in Sliedrecht tegenhouden.
- **Daadkracht en lef bestuurders en raad**. Uit meerdere gesprekken komt naar voren dat een duidelijke ambitie en heldere visie op recreatie van met name de raad ontbreekt en dat de gemeente niet goed zichtbaar is. Ontwikkelingen (retail, centrum, evenementen, musea) verlopen daardoor soms moeizaam. In meerdere gesprekken werd aangegeven dat een stuk lef van met name de raad wordt gemist. Daardoor zijn meerdere (recreatieve) plannen in het verleden stukgelopen. En van sommige plannen is niet duidelijk wat de status is of verandert de inhoud meermaals, zoals van Sliedrecht Buiten. Dat werkt niet stimulerend. *Deze zomer is overigens een eerste stap richting verbetering gezet, door een ambitieuze kadernota uit te brengen met een koers op groei en ontwikkeling tot 2030.*
- **Gesloten gemeenschap**. Een deel van de inwoners is erg op zichzelf gesteld. Er is zo nu en dan ook sprake van wat stemmingmakerij. Nieuwe initiatieven worden vaak met argusogen bekeken. Dat kan initiatiefnemers afschrikken en recreatieve ontwikkeling in de weg staan.

Externe analyse	
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanwezigheid van de rivier. Sliedrecht ligt direct aan de Beneden Merwede. Waterrecreatie is een populaire vrijetijdsactiviteit. Dit kan worden benut door langs de oever meer recreatiemogelijkheden te bieden: denk aan een strandje, fietsen en wandelen, vissen, varen en evenementen aan/op de rivier. Dat kan op dit moment niet door bedrijvigheid. ▪ Watertoren aan de dijk. De watertoren is een belangrijk herkenningspunt in Sliedrecht en biedt kansen voor een nieuwe bestemming met bijvoorbeeld een recreatieve functie. ▪ Sliedrecht ligt in een populaire toeristisch- recreatieve regio en kan daardoor potentieel veel meer bezoekers ontvangen. De omliggende gemeenten hebben een duidelijk toeristisch en recreatief profiel en beschikken over populaire parels en bezienswaardigheden (o.a. de Biesbosch, Kinderdijk, historische binnenstad Dordrecht) waar jaarlijks duizenden toeristen en recreanten uit binnen- en buitenland op af komen. Deze bezoekers komen nu niet in Sliedrecht. Slechts een paar % van deze bezoekers ontvangen kan al extra afzet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Druk publieke ruimte neemt toe. Toenemende druk op de openbare ruimte (parken, natuurgebieden, infrastructuur) i.v.m. verstedelijking, toegenomen gebruik en een toegenomen vraag naar voorzieningen. ▪ Individualisering: toenemende focus op keuzevrijheid, zelfontwikkeling en individueel invulling geven aan je vrije tijd. Bedreiging voor sportsector (sporten in georganiseerd verband), het verenigingsleven en traditionele instituties zoals kerken (ook door vergrijzing). ▪ De Merwedehaven in Dordrecht krijgt een meer recreatieve bestemming. Dordrecht geeft in haar structuurvisie 2020 aan dat ze van de Merwedehaven een meer recreatieve bestemming wil maken. Dit is een bedreiging voor de kansen voor Sliedrecht om van de Merwede een aantrekkelijke oever met recreatiemogelijkheden te maken. ▪ Sliedrecht valt niet op naast de iconen in de omgeving. Waar het toerisme in de omgeving aan de ene kant een kans biedt, vormt de beperkte aantrekkingskracht van Sliedrecht ook een bedreiging. ▪ Voorzieningenniveau komt in gevaar. Als gevolg van het recreëren buiten de eigen gemeente (inclusief winkelen),

genereren voor de lokale ondernemers en bijdragen aan de leefbaarheid van Sliedrecht. Ook loopt de langeafstandswandelroute het Pelgrimspad door Hardinxveld-Giessendam, vlak langs de polder in Sliedrecht.

- In het algemeen **trekken Nederlanders er meer op uit** in hun vrijetijd, we kunnen ook steeds meer geld besteden aan vrijetijdsactiviteiten en hebben aandacht voor andere waarden, zoals lokaal consumeren, duurzaamheid, klimaatneutraal, gezond leven etc. We stellen daarbij wel hogere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen. Eén van de activiteiten die we daarbij graag ondernemen is buitenrecreatie, zoals fietsen, wandelen, mountainbiken en een recreatieplas bezoeken. De populariteit van buiten recreëren neemt toe.
- **Groei (inkomend) toerisme en belang spreiding van toerisme.** Het aantal overnachtingen, uitstapjes en vakanties neemt al jaren toe. Met name steeds meer buitenlandse gasten weten Nederland te vinden. Daarbij neemt de behoefte aan aantrekkelijke Nederlandse bestemmingen en onontdekte plekjes toe o.a. om de druk op populaire bestemmingen en attracties te ontzien en toeristen en recreanten beter te spreiden over eigen land.
- Waardevol toerisme. Verschuiving van 'meer bezoekers en bestedingen' (focus op economie), naar 'relatie tot de samenleving en kwaliteit van leven' (focus op maatschappelijk belang). Kans voor krimpregio's; extra afzet genereren en daarmee voorzieningen in stand houden.
- **Zakelijk toerisme.** Het aantal zakelijke hotelovernachtingen in Nederland is in de afgelopen jaren licht gestegen. Ook komt een kwart van de buitenlandse bezoekers met een zakelijke reden naar Nederland. De zakelijke bezoeker geeft meer geld uit dan een verblijfstoerist en is daarom economisch interessant.
- **Digitalisering.** De technologische ontwikkelingen volgen elkaar in een rap tempo op digitalisering neemt een belangrijke plaats in op het gebied van recreatie en toerisme. Hierdoor ontstaan nieuwe concepten en vormen van recreatie., denk aan het digitaal ontsluiten van erfgoed, route-apps, AR en VR concepten, online entertainment, bezorgplatforms, etc.
- Verschuiving van bezit naar gebruik en beleven. Opkomst van 'deelconcepten'. **Behoeft aan en vraag naar beleefbaarheid neemt toe** o.a. van de openbare ruimte, maar ook van erfgoed, natuur etc.
- Naast vergrijzing en ontgroening, verandert de samenstelling van onze samenleving ook door immigratie. Dit biedt kansen voor het inspelen op de veranderende vrijetijdsbehoeften die gepaard gaan met onze veranderende samenleving.

komt het voorzieningenniveau in gevaar doordat een deel van de bewoners beperkt gebruikmaakt van de eigen voorzieningen. Omdat de bezoekersaantallen van buiten de gemeente ook beperkt zijn, kan dit niet worden ingezet om het voorzieningenniveau op peil te houden.

- De (structurele) bijdrage van **vrijwilligers staat steeds meer onder druk.** Door individualisering zijn vrijwilligers moeilijker te vinden en te binden. Sliedrecht heeft een rijk verenigingsleven en is daarom afhankelijk van vrijwilligers.

Corona heeft zowel een positieve als negatieve invloed op de kansen en bedreigingen.

Conclusies SWOT-analyse

Vanuit het perspectief van recreatie zien we dat Sliedrecht over een aantal sterke punten beschikt. De centrale ligging nabij grote steden zorgt ervoor dat Sliedrecht toegang heeft tot een grote potentiële afzetmarkt.

Daarnaast beschikt Sliedrecht over een duidelijk profiel en sterke identiteit. En de zelfredzaamheid in Sliedrecht is groot, wat het inspelen op kansen kan versterken.

De belangrijkste kansen die we voor Sliedrecht zien zijn onder andere de populaire toeristische regio waarin Sliedrecht is gelegen. Een regio die jaarlijks veel bezoekers trekt en daar kan Sliedrecht van profiteren. Maar deze bezoekers komen niet vanzelf. Daarvoor is goed recreatie aanbod nodig en moeten de basisvoorzieningen op orde zijn, zoals informatieborden en parkeervoorzieningen. Ook zien we dat Nederlanders er meer op uit trekken, meer geld besteden aan uitstapjes en het toerisme naar Nederland groeit. Om de druk op de hotspots in Nederland te verlichten, probeert men het (dag)toerisme te spreiden over andere regio's. Ook dit biedt kansen voor Sliedrecht, zeker gezien de centrale ligging. Tot slot is de aanwezigheid van de rivier een belangrijke kans die kan worden benut.

Naast de kansen en sterke punten zien we ook een aantal uitdagingen. Zo is het recreatie aanbod in Sliedrecht beperkt en eenzijdig qua aantrekkingskracht. In combinatie met de beperkte ruimte in Sliedrecht ('op slot' qua ontwikkelmogelijkheden) en de visie, daadkracht en lef die wordt gemist op bestuurlijk vlak, maakt het lastig om in te spelen op de kansen. Ook kunnen de sterke punten hierdoor niet optimaal worden benut.

Deze negatieve punten worden versterkt door een aantal ontwikkelingen buiten Sliedrecht, zoals de toenemende druk op de publieke ruimte met een toegenomen vraag naar (recreatieve) voorzieningen.

Daarnaast vormen de plannen om van de Merwedehaven in Dordrecht een recreatieve bestemming te maken een bedreiging voor het ontwikkelen van de rivier in Sliedrecht. Tot slot vormt de populaire toeristische regio waar Sliedrecht in gelegen is naast een kans ook een bedreiging. Sliedrecht valt, vanwege haar beperkte recreatieve aanbod, vrijwel in het niet voor bezoekers van buiten, maar het zorgt er ook voor dat eigen inwoners hun geld elders uitgeven, omdat in de buurgemeenten meer wordt geboden.

3.2 Confrontatiematrix

Nu de sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen voor Sliedrecht in kaart zijn gebracht, hebben we de aandachtspunten geanalyseerd aan de hand van een confrontatiematrix. We hebben de belangrijkste sterke en zwakke punten afgezet tegen de belangrijkste kansen en bedreigingen. Het resultaat hiervan kan de basis vormen voor de strategie.

Een confrontatiematrix geeft als resultaat vier mogelijke strategieën:

- De *groeistrategie* is erop gefocust om middels de sterkten van een gebied de kansen te benutten.
- De *verdedigende* strategie is erop gefocust middels de sterkten van een gebied de bedreigingen te weren en de positie te verdedigen.
- De *verbeterstrategie* is erop gefocust om de zwakke punten te verbeteren om zo wel op een kans uit de externe omgeving in te kunnen spelen.
- De *terugtrekstrategie* is erop gefocust dat een gebied zich terug zal moeten trekken om een bedreiging te weren, aangezien middels de zwakte van het gebied de bedreiging niet geweerd kan worden.

Voor Sliedrecht zien we dat de sterktes een positief effect hebben op de kansen. Echter kunnen de sterktes en kansen op dit moment onvoldoende worden benut, omdat een aantal zwaktes in de weg staan. Het is dan ook de uitdaging om de zwakke punten om te buigen.

Om die reden raden we aan om in te zetten op de **verbeterstrategie**. Deze strategie komt het sterkst naar voren in de confrontatiematrix en betekent dat Sliedrecht zich het beste kan focussen op het verbeteren van de zwakke punten.

4 Gewenste situatie: ambitie en doelen

In hoofdstuk 2 en 3 hebben we de huidige situatie met betrekking tot recreatie in de gemeente Sliedrecht in kaart gebracht aan de hand van o.a. een SWOT-analyse. Om opgaven te formuleren waar de komende beleidsperiode aan kan worden gewerkt is het van belang om te bepalen waar de gemeente naartoe wil met recreatie in de gemeente Sliedrecht?

In de nieuwe kadernota 2021 van de gemeente Sliedrecht is de volgende toekomstvisie voor Sliedrecht uiteengezet.

- “Sliedrecht is een dorp om trots op te zijn. Het is er goed wonen, leven en ondernemen. De toekomst vraagt echter om tijdige vernieuwing. We kunnen én willen Sliedrecht nog inclusiever, mooier en levendiger maken.
- Sliedrecht is een aantrekkelijk dorp in het groen, aan het water en in het centrum. De ruimtelijke inrichting is vernieuwd en er zijn meer en geschiktere woningen gebouwd.
- Sliedrecht is energie neutraler, groener, kent minder verkeersoverlast en meer veiligheid. De barricade van de A15 en het spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht is opgeheven.
- Sliedrecht heeft een veilige en inclusieve samenleving met sterke verbindingen en tolerantie naar elkaar. Hierin doet iedereen mee naar vermogen. Niemand valt tussen wal en schip.
- Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat. Er zijn vitale bedrijventerreinen en er is een levendig centrum.”

In de kadernota worden drie grote kernopgaven benoemd die de komende jaren moeten worden opgepakt om de gemeente Sliedrecht duurzaam te ontwikkelen:

Kernopgave 1: Werk maken van ruimtelijke vernieuwing

Kernopgave 2: Werk maken van een veilige en inclusieve samenleving

Kernopgave 3: Werken aan een ondernemend en betrokken Sliedrecht

In zowel de eerste als derde kernopgave zijn specifieke speerpunten genoemd om het recreatieve klimaat, en daarmee de leefbaarheid en toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht, in de gemeente Sliedrecht de komende jaren te verbeteren, namelijk:

Vanuit de eerste kernopgave:

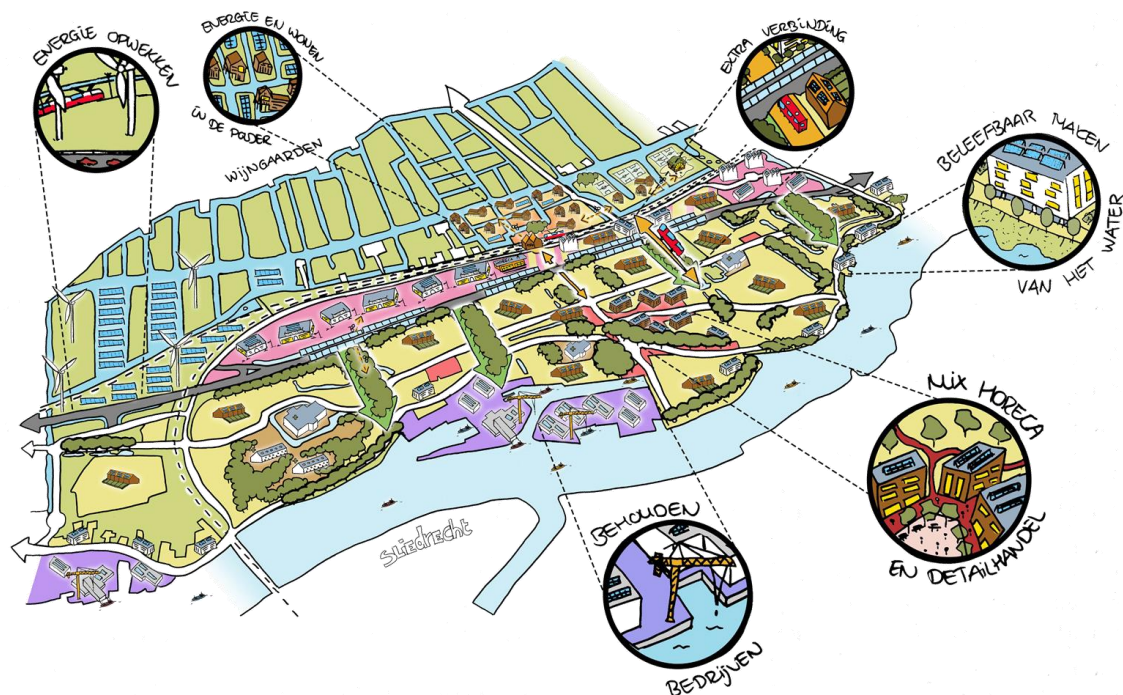
- Wordt ingezet op herontwikkeling en kwaliteitsverbetering in delen van Sliedrecht-Oost door realisatie van een leefbare en toegankelijke, groen-dooraderde wijk.
- Ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit streeft de gemeente naar groene verbindingen van noord naar zuid (van polder naar rivier), naar een levendig dorpscentrum, naar zichtbare en toegankelijke rivieroeveren en naar meer ruimtelijke herkenning (identiteit). Daarbij wordt o.a. ingezet op:
 - Een toeristisch havenfront.
 - Toegankelijke rivieroeveren voor iedereen.
 - De ontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein vanwege o.a. de lokale voorzieningen.
- Een betere groene en recreatieve verbinding tussen de Alblasserwaard en de Merwede en sociale en veilige verbindingen tussen de sport- en recreatiegebieden in het noorden en woongebieden in het zuiden door de barrières die de A15 en het spoor op dit moment opwerpen te beslechten.
- Tot slot wordt vanuit de eerste kernopgave ingezet op uitgebalanceerd, duurzaam en energieneutraal beheer van het gemeentelijk vastgoed. Daarbij worden o.a. de volgende speerpunten benoemd die een relatie hebben tot recreatie:
 - Er wordt onderzocht welke nieuwe functie kan worden gegeven aan het raadhuis (bv. horeca, terras, vergadercentrum) o.a. in relatie tot het ontwikkelen van een toeristisch havenfront.

Vanuit de derde kernopgave:

- In de derde opgave wordt de ambitie uitgesproken om sport, cultuur en recreatie in Sliedrecht integraal te benutten. En daarbij een vitale economie en levendig centrum te borgen. Daarbij is de rode draad verbinden, organiseren en promoten. Speerpunten die daarbij specifiek worden benoemd zijn:
 - Het toevoegen en/of versterken van groene verbindingen in het dorp en het toegankelijk maken van de oevers.
 - Bezienswaardigheden zoals het centrum en Baggermuseum versterken en promoten. Om 'dagjesmensen' aan te trekken en daarmee de levendigheid van het dorp te versterken.
 - Het meer promoten van Sliedrecht als 'Volleybal-hoofdstad' van Nederland om Sliedrecht op de kaart te zetten.
- Tot slot is de ambitie uitgesproken om het centrum van Sliedrecht levendiger te maken. De aanpak rondom de Kerkbuurt wordt daarbij als voorbeeld en inspiratie genoemd. In de toekomst wordt ingezet op:
 - Het opknappen van de algehele uitstraling van Sliedrecht. Bijvoorbeeld door de uitstraling van de woonboulevard te verbeteren en het centrum.

Afbeelding 1: Concept schetsbeeld koers Sliedrecht (omgevingsvisie, oktober 2020)

Conclusies: heldere ambities

Hoe moet het recreatieprofiel in Sliedrecht er in de toekomst uitzien? Waar wordt de komende beleidsperiode op ingezet?

De gemeente Sliedrecht heeft mooie ambities benoemd op het gebied van recreatie en toerisme. De belangrijkste ambities zijn:

Het vergroten van de leefbaarheid van Sliedrecht voor haar eigen inwoners en aantrekken van meer 'dagjesmensen' door:

- Het beter beleefbaar maken van de rivieroeveren en het havenfront (aanbodontwikkeling)
- Een nieuwe (gedeeltelijk) toeristisch- recreatieve functie voor het Raadhuis (aanbodontwikkeling)
- Het verbeteren van de recreatieve verbinding tussen de Alblasserwaard en Merwede (aanbodontwikkeling)
- Het verbeteren van de uitstraling en levendigheid van het centrum van Sliedrecht (uitstraling)
- De bestaande bezienswaardigheden beter promoten (zichtbaarheid)
- En Sliedrecht profileren als 'Volleybal-hoofdstad' (zichtbaarheid)

5 Gewenste situatie: wensen van inwoners

Het leefstijlprofiel van de inwoners (paragraaf 2.3) heeft al een eerste inzicht gegeven in de wensen van inwoners met betrekking tot recreatie. Aanvullend hierop is een enquête uitgezet onder inwoners waarin ook vragen met betrekking tot recreatieve wensen van inwoners zijn gesteld. Dit hoofdstuk geeft de resultaten van de enquête weer en vormt input op de speerpunten voor het beleid.

In het kader van de omgevingsvisie is een enquête uitgezet onder de inwoners van Sliedrecht. Hierin zijn de meningen, wensen en behoeftes gepeild over de toekomst van Sliedrecht: 'compacte stad, leven aan de rivier of polderdorp?'. Aan deze enquête zijn twee vragen m.b.t. recreatie toegevoegd:

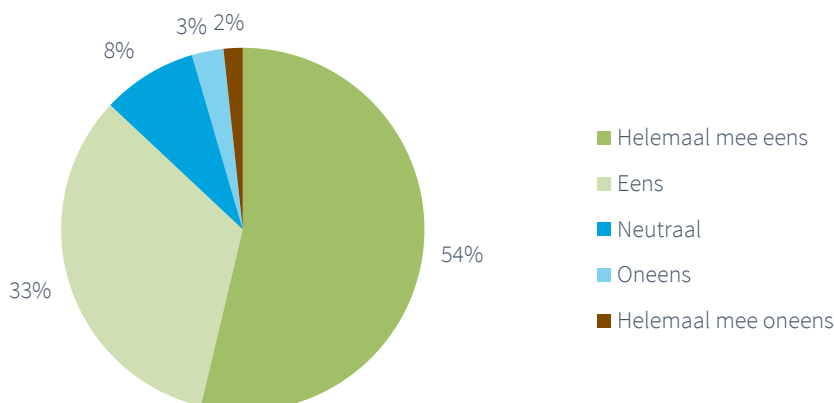
- Langs de rivier moeten meer recreatieve voorzieningen en mogelijkheden komen. Bijvoorbeeld om te fietsen en wandelen, picknicken, vissen en zonnen.
- Heeft u tips of wensen voor nieuwe recreatieve mogelijkheden in Sliedrecht? Onder recreatie verstaan we activiteiten die je voor je plezier onderneemt. Bijvoorbeeld een bezoek aan een museum, theater, café of andere uitstapjes.

Aanvullend zijn nog andere vragen gesteld die raakvlakken hebben met het onderwerp recreatie. De uitkomsten hebben we ook weergegeven.

Resultaten

De resultaten zijn hieronder uitgewerkt. Per vraag hebben we het aantal respondenten weergegeven (N).

Figuur 5.1 Langs de rivier moeten meer recreatieve voorzieningen en mogelijkheden komen. Bijvoorbeeld om te fietsen en wandelen, picknicken, vissen en zonnen. (N = 1.415)

Het overgrote merendeel van de respondenten (87%) geeft aan meer recreatieve voorzieningen te willen langs de rivier. Slechts een klein deel (5%) is het hier (helemaal) mee oneens. Dit laat zien dat de behoefte aan recreatieve voorzieningen langs de rivier groot is.

Heeft u tips of wensen voor nieuwe recreatieve mogelijkheden in Sliedrecht? Onder recreatie verstaan we activiteiten die je voor je plezier onderneemt. Bijvoorbeeld een bezoek aan een museum, theater, café of andere uitstapjes.

Op deze open vraag is veel gereageerd. De meest voorkomende tips of wensen voor nieuwe recreatieve mogelijkheden in Sliedrecht zijn hieronder toegelicht.

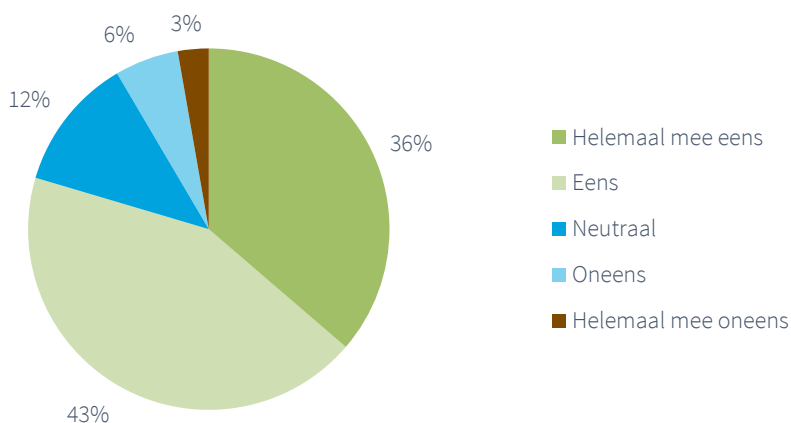
- Opvallend vaak wordt de suggestie gedaan om een bioscoop en een theater toe te voegen. Hierin wordt de ‘bonkelaar’ een aantal keer als voorbeeld genoemd om deze in ere te herstellen.
- Ook wordt het toevoegen van horecagelegenheden veel genoemd. Er worden hierbij verschillende suggesties gedaan voor een locatie (bij de watertoren, aan de rivier/aan het water, in combinatie met een strandje, in de polder, horecapleinen).
- Naast de horeca, worden ook specifiek het toevoegen van cafés en terrassen vaak genoemd.
- Daarnaast wordt het toevoegen van een strandje langs de rivier of Merwede opvallend vaak genoemd.
- De respondenten noemen de rivier sowieso vaak als tip of wens om meer mee te doen op het gebied van recreatie: als een plek om zwemgelegenheid te creëren, als een locatie voor meer horeca, als een locatie voor fietspaden- en routes en wandelmogelijkheden.
- Het watertorenterrein komt ook veel naar voren als locatie geschikt voor recreatie. Enkele ontwikkelmogelijkheden die hierbij worden gesuggereerd zijn kano- en bootverhuur, een ‘plein’ met horeca, een jachthaven, strand, park, speelvoorzieningen, fiets- en wandelmogelijkheden en terrassen.
- Het toevoegen van speeltuinen/speelparken/speelplekken voor kinderen wordt vaker genoemd, niet alleen in relatie tot het watertorenterrein.
- Tot slot lijkt de behoefte aan ‘groen’ groot. Het toevoegen van groen wordt vaak genoemd als wens voor recreatieve mogelijkheden.

Veel punten sluiten in meer of mindere mate aan bij de nieuwe kadernota 2021.

Tot slot komt naar voren dat men graag ziet dat er meer horeca op zondag is en dat er een zondag openstelling voor winkels is. Een uitbreiding van de jachthaven, fiets- en wandelpaden en routes en de behoefte aan meer parken komt ook vaker terug als wens.

Naast deze resultaten op hoofdlijnen, zijn er veel specifieke suggesties gedaan voor recreatieve voorzieningen of geschikte locaties. Samenvattend kunnen we zeggen dat de behoefte aan waterrecreatie groot is en uitgaansvoorzieningen zoals een theater, bioscoop, terras, café, horeca(pleinen). Dit laatste zien we ook terug in de volgende vraag:

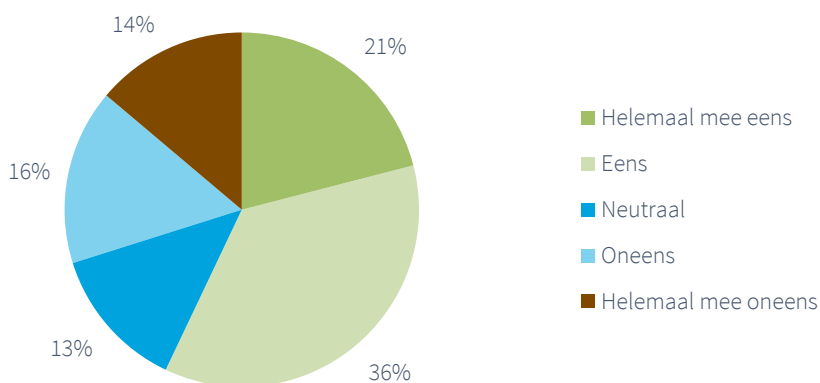
Figuur 5.2 In het centrum komen meer pleinen met een mix van horeca en winkels. Dit zorgt voor meer leven. (N=1.416)

Het overgrote merendeel (80%) is het eens met de stelling dat er in het centrum meer pleinen met een mix van horeca en winkels moeten komen. Slechts een klein deel (9%) is het hier mee oneens.

Daarnaast is de polder ook een potentiële locatie voor recreatieve mogelijkheden, in combinatie met wonen en groen, zie onderstaande vraag:

Figuur 5.3 De polder gebruiken we voor een deel voor woningen en duurzame energie. Water, wonen, recreatie, groen en energie zijn hier met elkaar verweven (N=1.416).

Iets meer dan de helft van de respondenten (57%) is van mening dat de polder een locatie is voor nieuwe woningen, waarbij water, wonen, recreatie, groen en energie met elkaar verweven zijn. Ongeveer 30% van de respondenten is het hier (helemaal) mee oneens.

Conclusies inwonersenquête

We concluderen dat de inwoners van Sliedrecht behoefte hebben aan meer recreatieve voorzieningen, zoals horeca, waterrecreatie, uitgaansgelegenheden en aantrekkelijke recreatiegebieden (bv. het watertorenterrein of strandjes).

De concrete tips, wensen of suggesties die in de enquête zijn genoemd komen overeen met de behoeften van leefstijlgroepen die weinig aanbod vinden in Sliedrecht. Zo is de behoefte aan een strandje, gericht op beleving en reuring met bijbehorende voorzieningen als horeca, waterrecreatie (bijv. suppen of bootverhuur) en speelmogelijkheden kenmerkend voor de plezierzoeker. En avontuur-, stijl en inzichtzoekers gaan graag naar het theater of een andere culturele voorziening.

6 Speerpunten voor beleid

De gemeente Sliedrecht heeft de ambitie om de leefbaarheid van Sliedrecht voor haar eigen inwoners te vergroten en meer 'dagjesmensen' aan te trekken door o.a. de rivieroever en het havenfront beleefbaarder te maken, een nieuwe toeristisch- recreatieve invulling te realiseren in het Raadhuis, de recreatieve verbinding tussen de Alblasserwaard en Merwede te verbeteren, de algehele uitstraling en levendigheid van het centrum te verbeteren en Sliedrecht beter te promoten o.a. als 'Volleybal-hoofdstad'.

Wat is er nodig om deze ambities te realiseren? Op basis van de confrontatiematrix uit hoofdstuk 3 raden we aan om in te zetten op een **verbeterstrategie**; de zwakke punten verbeteren. Het ombuigen van de zwakke punten, creëert de mogelijkheid om door middel van de sterktes de kansen te gaan benutten. Daarbij zien we vier speerpunten waar concreet aan moet worden gewerkt.

- Het **verbeteren van de beleefbaarheid** van Sliedrecht. Met daarbij een specifieke focus op de rivieroever, het havenfront, het centrum en de verbinding tussen de Alblasserwaard en Merwede.
- Het **verbeteren van de algehele uitstraling** van Sliedrecht door o.a. te investeren in het aantrekkelijker maken van de publieke ruimten, zoals het dijklint (bestaand beleid continueren), het centrum en woonboulevard gebied. En het toevoegen van groen.
- Het **verbeteren van de zichtbaarheid** van Sliedrecht door te investeren in promotie, informatieborden en een promotionele organisatie.
- Het **aantrekken van meer dagjesmensen** uit de omgeving en van verder weg door intensiever samen te werken met de omliggende gemeenten en verblijf te stimuleren.

Speerpunt 1: Het verbeteren van de beleefbaarheid van Sliedrecht

Om het leefklimaat in Sliedrecht en de recreatieve aantrekkingskracht van de gemeente te vergroten moet worden gewerkt aan het verbeteren van de recreatieve beleving. Met daarbij een specifieke focus op de rivieroever, het havenfront, het centrum en de verbinding tussen de Alblasserwaard en Merwede (het achterland en Sliedrecht centrum).

We zien een aantal ontwikkelmogelijkheden, namelijk:

Algemeen

Op dit moment beschikt de gemeente Sliedrecht over een beperkt recreatie aanbod. En het aanbod dat aanwezig is, is eenzijdig qua profiel (met name aantrekkelijk voor de verbindings- en harmoniezoekers). Voor een deel van de inwoners is er op dit moment nauwelijks aantrekkelijk recreatie aanbod te vinden in Sliedrecht. Ook de dichtheid van horeca- en culturele voorzieningen is lager dan gemiddeld in Nederland en lager dan in de omgeving. En het bestaande aanbod heeft maar beperkte aantrekkingskracht op bezoekers van buiten de eigen gemeente. Daarnaast is er geen verblijfsrecreatie aanwezig in Sliedrecht. De verblijfsaccommodaties in de Drechtsteden zijn hoofdzakelijk gericht op de zakelijke markt vanwege de bedrijvigheid in de regio. In Sliedrecht zijn er echter geen mogelijkheden voor (zakelijk) overnachten. Zakelijke gasten die naar Sliedrecht komen (voor o.a. de industrie), moeten uitwijken naar Dordrecht, Papendrecht of Rotterdam. Dit is een gemiste kans.

De huidige recreatieve voorzieningen zijn voornamelijk basisvoorzieningen, m.u.v. de grote retailzaken langs de snelweg. Daardoor gaat een deel van de eigen inwoners buiten de gemeentegrenzen recreëren (winkelen, wandelen etc.), omdat ze daar wel passend aanbod vinden. Die bestedingen komen de lokale economie niet ten goede.

Het creëren en ontwikkelen van nieuw aanbod is niet direct de taak van de gemeente, m.u.v. openbare recreatieve infrastructuur, zoals fiets- en wandelpaden, bankjes en speelgelegenheden. De rol van de gemeente ligt in het creëren van een klimaat waarin het voor ondernemers aantrekkelijk wordt om te ondernemen. Het is belangrijk dat de gemeente het enthousiasme en ideeën van de burgers ondersteunt en initiatieven faciliteert. Een uitnodigingskader of rode loper beleid kan hier ook bij ondersteunen. Daarbij adviseren we om te focussen op het ontwikkelen van aanbod voor een aantal leefstijlen. In principe is het van belang om voor alle inwoners aantrekkelijk te zijn en daarmee voor alle leefstijlen aantrekkelijk aanbod aan te bieden. Echter, omdat dit veel tijd en middelen vergt, adviseren we om eerst te beginnen met de grootste leefstijlgroepen in Sliedrecht waar op dit moment in lage mate aantrekkelijk aanbod voor is. Dit zijn de volgende groepen:

- *Rustzoeker* (de grootste leefstijlgroep in Sliedrecht, maar de mate van aantrekkelijk aanbod is aan de lage kant)
- *Plezierzoeker* (een grote leefstijlgroep in Sliedrecht, maar de mate van aantrekkelijk aanbod is (zeer) laag).
- *Inzichtzoeker* (een midden categorie in Sliedrecht, maar groter dan het Nederlands gemiddelde en een (zeer) lage mate van aantrekkelijk aanbod).

In het bijlagenrapport hebben we per leefstijl moodboards toegevoegd.

Betrek inwoners bij het vergroten van de recreatieve aantrekkingskracht

De inwoners zijn de voornaamste gebruikers van de recreatieve voorzieningen. Het is daarom belangrijk om de inwoners te blijven betrekken bij toekomstige ontwikkelingen. Een eerste stap is gezet met de inwonersenquête die in het kader van de omgevingsvisie in het najaar van 2020 is verstuurd. Deze kan worden herhaald of er kan een burgertop worden georganiseerd.

Ideeën vanuit de inwonersenquête

Nieuwe voorzieningen:

- Klimbos
- Survival
- Klimtoren
- Vissteiger
- Steiger voor in- en uitstappen pleziervaart
- Boothelling
- Boulevard langs de rivier
- Speelgelegenheden bij het water
- Historische wandelingen 'vroeger en nu'
- Cultureel centrum (bijv. in Raadhuis: museum, bibliotheek, theater in een, ondersteunend met bv. horeca)
- Concentreren van groen (faciliteren wandelen en fietsen in de natuur)
- Zorg dat de rivier ook echt bij het dorp hoort: zorg dat bewoners hiervan kunnen genieten (strandje, bankjes, bereikbaar)
- Wandelen langs zowel de rivier, als de polder in

Gebiedsgericht

Daarnaast schetsen we hieronder een aantal ontwikkelrichtingen voor specifieke deelgebieden.

- **Oeverrecreatie:** creëer meer recreatieve belevingen langs de oevers van de Merwede, zoals fiets- en wandelmogelijkheden en kleine recreatieve voorzieningen, bijvoorbeeld picknickplaatsen, een waterspeelplaats en uitzichtplekken. En we zien kansen om kleinschalige verblijfsrecreatie te realiseren langs de oevers van de Merwede, zoals gemeentelijke camperplaatsen. Voorzieningen, zoals elektriciteit, water en vuilwaterafvoer hoeven daarbij niet perse aanwezig te zijn.
- **Verbinding Alblasserwaard en Merwede optimaliseren voor recreatief gebruik:** bijvoorbeeld door meer recreatieve fiets- en wandelverbindingen te ontwikkelen in afstemming met de omliggende gemeenten. En een recreatieve 'hub' of toeristische overstapplaats te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld bij het recreatieve cluster 'Sliedrecht buiten' (dit is nog een idee). De recreatieve 'hub' of toeristische overstappunt kan fungeren als startpunt voor fietsers en wandelaars uit de omgeving met goede informatievoorziening over wat er te doen is in Sliedrecht en omgeving, voldoende parkeergelegenheid om van de auto over te stappen op de fiets of voet en van waaruit goede fiets- en wandelvriendelijke verbindingen zijn gerealiseerd met het centrum en andere recreatieve clusters (in- en buiten de gemeente).
- **Het havenfront verbeteren:** het charmante havengebied heeft de potentie om als 'rustpunt' tijdens een vaartocht te fungeren of bezienswaardigheid tijdens een bezoek aan Sliedrecht, echter is de beleefbaarheid nu minimaal. Er zijn weinig vaarbewegingen, er is weinig reuring en de uitstraling is levenloos. De aantrekkingskracht kan worden vergroot door de zichtbaarheid van de haven te verbeteren, voorzieningen rondom de haven te realiseren, zoals een toiletgebouw en/of douches en speelmogelijkheden.
- **Woonboulevard:** het funshop gebied langs de A15 met grote retailketens is op dit moment één van de trekpleisters van Sliedrecht. De aantrekkingskracht en beleefbaarheid van dat gebied kan verder worden vergroot door kleinschalige recreatieve voorzieningen aan te leggen, zoals een kleine speeltuin, bankjes of wandelpaden met groen (ook voor het personeel). Daardoor wordt de duur van het bezoek mogelijk ook vergroot. Daarnaast kunnen tijdelijke evenementen worden georganiseerd, zoals een pop-up beachvolleybal veld in de zomermaanden waar wedstrijden worden gespeeld en recreatief gebruik van kan worden gemaakt.

- **Gebied rondom de Lockhorst:** het gebied rondom de Lockhorst en de aangrenzende sportvelden heeft op dit moment beperkte recreatieve aantrekkingskracht. De recreatieve beleving wordt overschaduwed door drukke wegen en niet-recreatieve bedrijvigheid in de omgeving. Het gebied ligt ingeklemd tussen de A12 en spoorzone. De beleefbaarheid kan worden geoptimaliseerd door het gebied autoluw te maken en meer in te richten op de fietser en wandelaar. En door de toevoeging van recreatieve infrastructuur, zoals een fiets- en wandelpad langs de sportvelden en Lockhorst tot aan het station (en het restaurant Heeren van Slydregt) en kleinschalige recreatieve voorzieningen die passen bij het karakter van het gebied, zoals outdoor fitnessstoestellen, een trimbaan, kabelbaan of speeltoestel.

In hoofdstuk 7 hebben we ter inspiratie in het concept schetsbeeld uit de omgevingsvisie (oktober 2020) voor vijf deelgebieden de recreatieve ontwikkelmogelijkheden op hoofdlijnen weergegeven.

Inspiratie:

Ter inspiratie hebben we hieronder een aantal voorbeelden van ontwikkelmogelijkheden beeldend weergegeven.

Recreatieve mogelijkheden aan het water in Voorne-Putten (Brielse Meer, Bernisse, Oostvoornse Meer)

Bron: eigen beeldmateriaal

Speerpunt 2: Het verbeteren van de algehele uitstraling van Sliedrecht

De algehele uitstraling van het dorp en in het bijzonder het centrum is daarnaast een aandachtspunt. Signing ('bruine' informatieborden of informatieborden bij bezienswaardigheden, zoals het koepeltje in het park) zijn niet of slechts beperkt aanwezig of niet zichtbaar. Het centrum ademt niet de sfeer; 'kom gezellig een dagdeel of dag in Sliedrecht vertoeven'.

We zien een aantal ontwikkelmogelijkheden, namelijk:

Algemeen

De algehele uitstraling van Sliedrecht kan worden verbeterd door de publieke ruimten aantrekkelijker te maken en daarbij o.a. te investeren in groen, verlichting, straatmeubilair en kleine recreatieve voorzieningen.

Gebiedsgericht

Daarnaast schetsen we hieronder een aantal ontwikkelrichtingen voor specifieke deelgebieden.

- **De verbinding tussen het centrum (de Kerkbuurt links en rechts), het (toeristische) havenfront, Raadhuis en dijklint verbeteren** door de infrastructuur meer in te richten op wandelaars, door verbindende wandelpaden aan te leggen, meer groen op te nemen in het straatbeeld, meer verlichting toe te voegen, nudging in de vorm van stickers of duurzame graffiti op de grond te plaatsen ter oriëntatie en signing.
- **Korte ommetjes te ontwikkelen die bezoekers langs de mooiste locaties in en rondom het centrum leiden.**
- De aantrekkingskracht van het centrum en de andere 'recreatieve clusters', zoals het gebied rondom de Lockhorst en woonboulevard te verhogen door middel van signing, zoals bruine borden, informatieborden in de aanloopstraten en borden die duidelijk aangeven waar de parkeervoorzieningen zijn en dat deze gratis (!) zijn.
- De **pleinen in het centrum nog aantrekkelijker maken** en geschikt voor (kleine) evenementen en ruimte creëren voor terrassen.
- Vanuit het centrum zichtbaar maken hoe je bij de andere recreatieve voorzieningen komt, zoals het Baggermuseum.

Inspiratie:

Ter inspiratie hebben we hieronder een aantal voorbeelden van ontwikkelmogelijkheden beeldend weergegeven.

Aantrekkelijk centrum

Bron: eigen archief

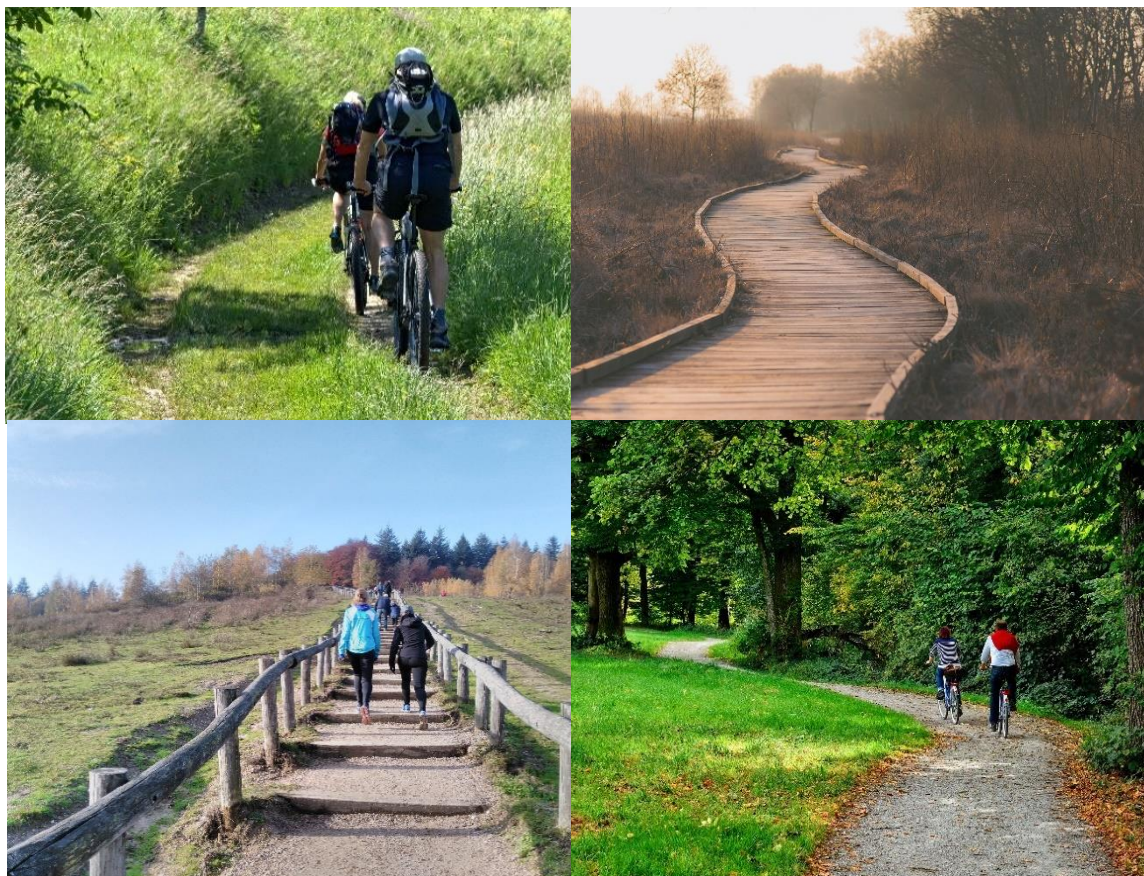
Signing en informatievoorziening

Voorbeelden informatievoorziening.

Bron: eigen archief

Routenetwerken en routebeleving

Bron: ©Mirjam Verschoor, Pixabay.com

Speerpunt 3: Het verbeteren van de zichtbaarheid

Op dit moment is het lastig om goede informatie te vinden over wat er allemaal – in de vrij te besteden uren - te doen is in Sliedrecht. Zeker voor bezoekers van buiten Sliedrecht is informatie over bijvoorbeeld het winkelaanbod, musea, attracties, fiets- en wandelmogelijkheden en de haven niet tot nauwelijks vindbaar of de informatie wordt versnipperd weergegeven. Er is dan ook geen centrale organisatie die de promotie oppakt. Of een centrale website met informatie over het winkel- en recreatie aanbod in Sliedrecht.

Om de aantrekkingskracht van Sliedrecht te vergroten moet de zichtbaarheid worden verbeterd en worden geïnvesteerd in promotie en eventueel een promotionele organisatie.

Sterk punt is dat Sliedrecht over een duidelijk profiel en identiteit beschikt (het baggerverleden). Daarnaast is in Sliedrecht een nationale top volleybalclub gevestigd. Daarmee hebben de ondernemers en gemeente mooie haken in handen om Sliedrecht mee te profileren en positioneren.

We zien een aantal ontwikkelmogelijkheden, namelijk:

Investeer in een promotionele organisatie (zoals een TIP) en / of centrummanager. Overigens hoeft dit niet een volledig betaalde organisatie te zijn. De organisatie kan gedeeltelijk draaien op vrijwilligers, maar niet volledig. Daarnaast kan de organisatie bijvoorbeeld werken met betaalde lidmaatschappen voor ondernemers om voldoende financiële middelen te vergaren. Er zijn veel voorbeelden van goede organisatiemodellen die hiervoor kunnen worden ingezet. Mogelijke taken van de promotionele organisatie zijn:

- Een website ontwikkelen, beheren en onderhouden waarop het retail-, recreatie-, sport- en culturaanbod in Sliedrecht onder de aandacht wordt gebracht.
- Promotiemateriaal ontwikkelen en verspreiden, zoals folders, uitagenda's, uitingen in de lokale kranten.
- De gemeentelijke informatieborden beheren.
- Zorgdragen voor een goede afstemming met ondernemers en tussen ondernemers, zodat er een netwerk ontstaat, bedrijven elkaar beter weten te vinden en naar elkaar doorverwijzen.
- Ondersteunen bij de organisatie van evenementen en zelf (incidentele) evenementen organiseren, zoals een kersmarkt, voorjaarsbraderie of puzzeltocht.
- Ondersteunen bij het ontwikkelen van nieuwe recreatieve voorzieningen, zoals fiets- en wandelpaden en het verbeteren van de algehele aantrekkingskracht van het centrum.
- Een lokaal informatiepunt bestieren.
- De samenwerking met buurgemeenten versterken.

Recreatief profiel ontwikkelen

Ontwikkel een recreatief profiel voor Sliedrecht in afstemming met de ondernemers en promotionele organisatie. De gemeente kan dit proces faciliteren door financiële middelen beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van het profiel en mee te denken.

Volleybal-hoofdstad

Draag Sliedrecht meer uit als 'Volleybal-hoofdstad' van Nederland. Bijvoorbeeld door in het straatbeeld volleybal elementen terug te laten komen, zoals in het straatmeubilair. Een openbaar (beach)volleybalveld te realiseren gedurende de zomermaanden en volleybal gerelateerde evenementen aan te trekken.

Speerpunt 4: Samenwerking omliggende gemeenten verbeteren

Sliedrecht ligt in een populaire toeristisch- recreatieve regio en kan daardoor potentieel veel meer bezoekers ontvangen dan het op dit moment doet. De omliggende gemeenten hebben een duidelijk toeristisch en recreatief profiel en beschikken over populaire parels en bezienswaardigheden (o.a. de Biesbosch, Kinderdijk en historische binnenstad Dordrecht) waar jaarlijks duizenden toeristen en recreanten uit binnen- en buitenland op af komen. Deze bezoekers komen nu niet in Sliedrecht. Slechts een paar procent van deze bezoekers ontvangen kan al extra afzet genereren voor de lokale ondernemers. Ook loopt de langeafstandswandelroute het Pelgrimspad door Hardinxveld-Giessendam, vlak langs de polder in Sliedrecht.

Bovendien trekken in het algemeen Nederlanders er meer op uit in hun vrijetijd, we kunnen ook steeds meer geld besteden aan vrijetijdsactiviteiten en hebben aandacht voor andere waarden, zoals lokaal consumeren, duurzaamheid, klimaatneutraal, gezond leven etc. Eén van de activiteiten die we daarbij graag ondernemen is buitenrecreatie, zoals fietsen, wandelen, mountainbiken en een recreatieplas bezoeken.

Tot slot groeit het (inkomend) toerisme. Door corona staat deze groei weliswaar tijdelijk stil, maar het Nederlands Bureau voor Toerisme verwacht herstel. De behoefte aan aantrekkelijke Nederlandse bestemmingen en onontdekte plekjes neemt toe o.a. om de druk op populaire bestemmingen en attracties te ontzien en toeristen en recreanten beter te spreiden over eigen land.

Kortom er zijn kansen om meer dagjesmensen naar Sliedrecht te trekken door intensiever samen te werken met de omliggende gemeenten en verblijf te stimuleren.

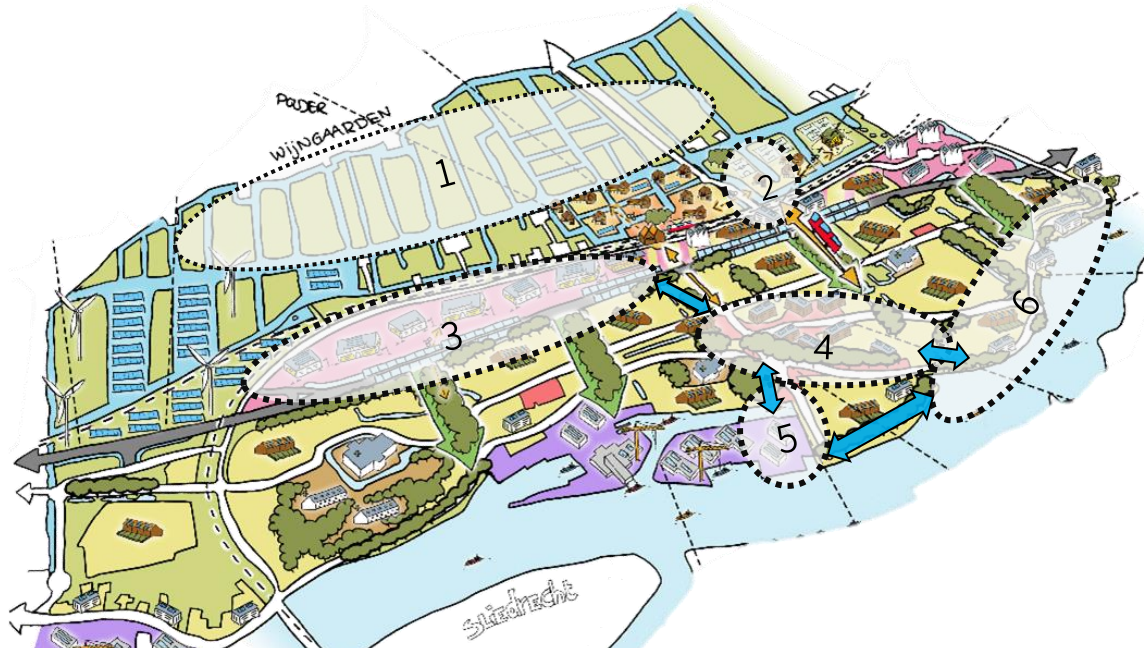
We zien een aantal ontwikkelmogelijkheden, namelijk:

- Ga intensiever samenwerken met omliggende gemeenten en promotionele organisaties in de omgeving, zoals Den Hâneker, om het aanbod in Sliedrecht onder de aandacht te brengen.
- Stimuleer de ontwikkeling van nieuwe (kleinschalige) verblijfsrecreatie voorzieningen, zoals B&B's door ruimte te bieden in bestemmingsplannen en uitnodigend beleid.
- Zorg dat het Sliedrechtse aanbod goed zichtbaar is in de omgeving, ook bij inwoners in de randgemeenten, zodat dagbezoek wordt gestimuleerd. De promotionele organisatie kan daar een rol in spelen. Promoot daarbij de pluspunten van Sliedrecht, zoals het gratis parkeren, de woonboulevard, het compacte centrum met uiteenlopende winkels, combinatie winkelen en horeca, goede service etc.

7 Recreatiemogelijkheden per deelgebied

In onderstaande afbeelding hebben we per deelgebied een aantal recreatiemogelijkheden weergegeven. Hiervoor is het schetsbeeld van de omgevingsvisie van oktober 2020 als basis gebruikt.

Algemeen

- Investeer in de recreatieve infrastructuur, zoals fiets- en wandelpaden, bankjes, kleine recreatieve voorzieningen (bv. outdoor fitnessstoestellen, speeltoestellen, vissteigers, picknickplaatsen en uitkijkpunten). Daarin kunnen de thema's volleybal en baggeren terugkomen (thematiseren).
- Zorg voor goede informatievoorziening en signing: bruine borden, informatieborden, duiding parkeergelegenheden etc.
- Sta positief tegenover nieuwe toeristisch- recreatieve ontwikkelingen en stimuleer door een rode loper beleid (uitnodigingskader, experimenteeruimte etc.).

Gebiedsgericht. Ontwikkelmogelijkheden specifiek per gebied.

1. Deelgebied 'Polder'

- Groen en natuur
- Speelvoorzieningen

2. Deelgebied 'Slidrecht Buiten'

- Toeristisch overstappunt, recreatieve hub (zie toproutenetwerk.nl)
- Sportevenementen en activiteiten

3. Deelgebied 'Funshoppen'

- Kleinschalige recreatieve voorzieningen, zoals een kleine speeltuin, bankjes of wandelpaden met groen (ook voor het personeel).
- Tijdelijke evenementen, zoals een pop-up beachvolleybal veld in de zomermaanden waar wedstrijden worden gespeeld en recreatief gebruik van kan worden gemaakt.

4. Deelgebied 'Centrum'

- Verbinding met: raadhuis en havenfront, oever, funshopgebied, ingericht op de fietser en wandelaar (nudging)
- Lokaal informatiepunt
- Aantrekkelijkheid publieke ruimte verbeteren: verlichting, straatmeubilair etc.

5. Deelgebied 'Raadhuis en havenfront'

- Cultureel centrum
- Aantrekkelijk gebied voor wandelaars en fietsers, brede wandelpaden, autoluw, fietsparkeerplaatsen realiseren, nudging, goede verbinding
- Badhuis met toilet en douche
- Haven deels toeristisch exploiteren

6. Deelgebied 'Oever'

- Recreatieve voorzieningen (zie o.a. suggesties uit inwonersenquête en suggesties bij speerpunt 1)
- Kleinschalige overnachtingsmogelijkheid (zoals camperplaatsen)